

LETROT DREJTUAR KORINTASVE

Komentar

Afim Rama

Rruga e Paqes

2020

LETRA E PARË

Hyrje

Në kohën kur Pali arriti në Korint, në vjeshtën e 50 pas Krishtit, ajo kishte qenë një koloni romake për më shumë se një shekull. Kishte qenë më parë një qytet grek me një histori krenare, por ishte shkatërruar nga Mumije në 146 para Krishtit pas konfliktit me Romën, dhe i shtrirë në rrënoja për 100 vjet. Plani i qytetit të tij ishte hedhur në modelin tradicional të rrjetit romak në 44 pes, pas vendimit të Julius Cezarit për ta bërë atë një koloni Romake. Ajo u bë selia e guvernatorit Romak të krahinës së Akaisë dhe së shpejti kishte një popullsi më të madhe se ajo e Athinës. Megjithëse u themelua si një settlement vendbanim ‘ushtar’, i plotësuar me disa të liruar që vinin nga Italia, shpejt u vendos si një qendër e rëndësishme e kulturës dhe tregtisë. Disa nga familjet e pasura të Greqisë ishin tërhequr në Korint dhe ishin vendosur në periferinë e dëshiruar për banim në shpatet e 545 m të mëdha. dalje e njohur si Acrocorinth. Ata ishin ndër përfituesit kryesorë të saj qytetarë. Mbishkrimet japin dëshmi për shumë nga klasa e të mençurve, të lindurve dhe të fuqishmit. Me fillimin e epokës së krishterë, lojërat ishmiane kishin rifilluar nën kujdesin e saj. Portet që shërbenin për koloninë ishin Lechaion dhe Cenchræ; Mbetjet arkeologjike të kësaj të fundit tregojnë prosperitetin e tij jo vetëm si një port, por edhe si një qytet satelitor, dhe në kohën kur Pali shkruajti letrën e tij për të krishterët Romakë ekzistonte një kishë (Rom. 16, 1).

Ishte një qytet me kulturë të pasur dhe qytetarët e tij, si në Athinë, adhuronin shumë perëndi. Midis tyre, Afërdita është

më e njohur. Kur Korinti ishte një qytet Grek, kjo perëndeshë ishte e lidhur me dashurinë dhe veçanërisht prostitucionin e tempullit. Ajo ishte rehabilituar plotësisht në periudhën romake. Pretendohej se ishte nëna e familjes perandorake; prandaj prania e saj në Korintin Romak si një figurë e nderuar e lidhur, pasi ajo ishte diku tjetër, me kultin perandorak. Shtë një ekzagjerim i madh për të thënë se përkulja e korintasve drejt imoralitetit ishte rezultat i mbrojtjes së saj dhe e gabuar të nënkuptohej se mëkatet seksuale të të krishterëve korintas mund të shpjegoheshin për shkak të saj. Imoraliteti, qoftë kurvëri, kurorëshkelje apo incest, nuk u kufizua vetëm në Korint.

Pali themeloi kishën rreth e përqark 50 pas Krishtit, pas vizitës së tij në Athinë (Vap 18, 1-7). Kishte zanafillën e tij në predikimet që predikoi Pali te sinagogat hebrenj, udhëheqësi i së cilës ishte ndër të kthyerit e hershëm (Vap 18, 8). Në mënyrë të pashmangshme u përplas kisha dhe sinagoga. Judenjtë u përpoqën të fillonin procedime penale kundër të krishterëve. Kjo dështoi kur Gallio vendosi që krishterimi u ul nën ombrellën e judaizmit (Vap 18, 12-17), duke u dhënë të krishterëve statusin e favorizuar të njëjtë si hebrenjtë. Ky ishte një vendim me pasoja shumë të gjera, veçanërisht për të krishterët që ishin qytetarë Romakë me detyrime ndaj kultit perandorak.

Pali iu nënshtrua një periudhe dekurajimi në shërbim, e cila kërkonte ndërhyrjen e drejtpërdrejtë të Zotit (Vap 18, 9-11). Pas punës 18 muajsh – qëndrimi i tij i dytë më i gjatë në çdo qytet – ai u largua nga Korinti. Puna vazhdoi nga Apollosi (1 Kor. 3, 6), një orator i aftë hebrenj nga Aleksandria dhe më vonë nga Efesi, ku shërbesa e tij ishte

përmirësuar shumë nga Aquila dhe Priscilla (Vap 18, 24-28). Ata kishin qenë me Palin në Korint nga themelimi i kishës dhe kishin ndjekur të njëjtin profesion si krijuesit e tendave (Vap 18, 2-3). Duket se Pjetri ishte gjithashtu në Korint (1 Kor. 1,12).

Para se të shkruante 1 Korintasve, Pali duket se kishte shkruar një letër në lidhje me shoqërimin me njerëz të pamoralshëm, i cili u kuptua keq nga korintasit (1 Kor. 5, 9). Ai vetë ishte transferuar në këtë kohë në Efes, kur disa nga familja e Chloe sollën raporte përçarjeje në kishë (1 Kor. 1,11). Edhe të tjerë erdhën, Stephanas, Fortunatus dhe Achaicus (1 Kor. 16,17), që mbanin një letër që korintasve kishin shkruar duke kërkuar qeverisjen e Palit për një numër çështjesh komplekse baritore që prekin kishën – martesë, ushqimi i ofruar idhujve, dhuratat shpirtërore, koleksioni për të krishterët hebrenj në Jeruzalem dhe kërkesa për kthimin e Apollos (1 Kor. 7, 1, 25; 8, 1; 12, 1; 16, 1, 12).

Raportet gojore zbuluan gjithashtu probleme të përçarjes, incestit, gjykimit civil, imoralitetit, grave që profetizonin të zbuluara në kishë, abuzimin e darkës së Zotit dhe mohimin e ringjalljes së trupit (Ks. 1 – 4; 5; 6; 12; 15)).

Për një diskutim më të hollësishëm të korrespondencës korintiane dhe një rindërtim të vizitave të shumta të Palit, shihni hyrjen te 2 Korintasve. Shihni gjithashtu Leximin e letrave.

KOMENTAR

1 Korintasve është dokumenti më i gjatë baritor në DhR dhe jep të dhëna të rëndësishme se sa çështje të vështira pastorale duhet të trajtohen. Ai gjithashtu siguron përgjigje thelbësore për problemet kritike, të cilat një mënyrë ose tjetra ende ndjekin kishën sot.

1, 1-3 Autorët dhe marrësit Shkrimtarët e letrave në kohën e Palit filluan duke përmendur së pari autorin dhe pastaj ata për të cilët po shkruanin. Pali i referohet vetes dhe kualifikimeve të tij për të shkruar – ai nuk është një mësues i vetë-drejtuar dhe as një punëtor i krishterë i vetë-emëruar, por ai që është porositur për qëllime të Zotit të jetë misionari dhe gojëdhënësi i Krishtit. Letra është “bashkëautore” nga Sosthenes (1) i cili përshkruhet si “vëllai ynë”. Përfshirja e Sosthenes tregon konceptin e Palit për partneritet të përbashkët në shërbimin apostolik. Pali nuk ishte ‘prima donna’ dhe kurrë nuk i quan ata që marrin pjesë në punën e tij ‘pasues’ ose ‘dishepuj’, por përkundrazi, kolegë – ‘bashkëpunëtorë të tjerë’. As kisha nuk është as e tij edhe pse ai ishte apostulli themelues – është mbledhja e Zotit, ai i përket atij (2).

Statusi i tij përcaktohet nga puna e Krishtit që i bëri të shenjtë anëtarët e saj. Si rezultat, ata janë një klasë e veçantë njerëzish, ‘shenjtorë’. Termi “klasë” përdoret për t’i përshkruar ato. Ishte gjithashtu termi i përdorur për të përshkruar klasat laike në Korintin të vetëdijshtëm për klasën (folja ‘të jesh’ nuk është në tekstin grek). Statusi i tyre si ‘të shenjtë’ ose ‘shenjtorë’ nuk jepet për shkak të veprave të tyre të shenjta – në fakt, disa janë angazhuar në gjëra jo të

shenjta (5, 1; 6, 1, 16; 8,10; 10, 8, etj.) . Ajo është fituar vetëm për shkak të asaj që ka bërë Krishti, (krhs. 1,30). Pali nuk e thekson thjesht statusin e tyre – korintasit laikë ishin arrogantë dhe e konsideronin veten superior, sepse ata jetuan në kryeqytetin e Akaisë – por përkundrazi origjinën e tyre të përbashkët shpirtërore me çdo person në botë që thërret emrin e ‘Zotit tonë Jezus’ për shpëtim (Rom. 10,13). Krishti është edhe Zoti, edhe Zoti ynë. 3 Për përshëndetjes normale laike të paqes ose ‘shëndetit’, Pali shton hirin që është diçka që jepet si dhuratë dhe që nuk fitohet (Rom. 6,23). Këto bekime janë me të vërtetë të vërteta, sepse ato rrjedhin nga Zoti Ati ynë dhe Zoti Jezus Krisht (krhs. 8, 6).

1, 4 – 4,21 **Qasja e krishterë ndaj shërbesës në kishë**

1, 4-9 Falënderime për mjaftueshmërinë totale të Krishtit

Në pjesët e falënderimeve, Pali shpesh sinjalizon çështjet me të cilat duhet të merret më vonë në letrat e tij. Ai gjithmonë mund të falënderojë sepse mjaftueshmëria e Zotit është në gjendje të zgjidhë të gjitha nevojat tona në personalitetin e Birit të tij.

Këtu ai aludon për problemin e inferioritetit të ndjerë në këtë koloni romake nga jo-Mite. Shumë të krishterë i përkisnin këtij grupi. Ai përmend konkretisht artin shumë të lëmuar të të folurit, d.m.th retorikë (logot) dhe zotërimin e njohurive. Këto ishin mjetet e përdorura nga folësi dhe arsimtari i arsimuar publik, por a ishin të rëndësishme për të dhënë dëshmi të krishterë dhe për të qenë mësues dhe predikues në tubimet e krishtera? Dashuria tradicionale e korintasve për oratorinë (‘madje midis grave dhe fëmijëve’), (*Dio Chrysostom Or. 37V gjithashtu shpjegon një arsye pse*

disa në kishë kishin kërkuar kthimin e Apollosit në preferencë ndaj Palit. I pari e përdori qartë trajnimin e tij në retorikë për predikim (1 Kor. 16,12; Vap 18, 24-28) Kjo është një nga çështjet kryesore në letër. Në secilën nga këto vargje Pali përmend Jezu Krishtin. Populli i Perëndisë është domethënës sepse gjithçka është dhe do të jetë është një rezultat i asaj që Zoti ka bërë për ta në personin e Birit të tij (krhs. 1,30), dhe jo si rezultat i statusit, privilegjeve ose arritjeve.

4 Arsyeja e tij për ta falënderuar vazhdimisht Perëndinë është të pranosh hirin që Zoti u ka dhënë korintasve në Jezu Krishtin.

5 Kjo ka rezultuar në pasurimin e çdo aspekti të jetës së tyre. Pali veçon një fushë të rëndësishme për ungjillizimin, predikimin dhe mësimin e krishterë, në të gjitha të folurit tuaj dhe në të gjitha njohuritë tuaja. Këto ishin dhuratat të lëvruara atyre nga Krishti.

Si rezultat, ata nuk janë të mangët në asnjë nga dhuratat e nevojshme për shërbesën që ata kryejnë, pasi ata presin, jo për mbarimin e jetës së tyre nga një ngjarje e pashmangshme, por për zbulesën e Zotit Jezu Krisht. Kjo pritje e ardhjes së dytë paraqet një ndryshim rrënjësor në pikëpamjen e tyre botërore, i cili më parë pa historinë e njerëzimit duke vazhduar përgjithmonë në një botë të pathyeshme.

8 Në një shoqëri ku jo-elita u vlerësua si e parëndësishme shoqërore dhe politike, Pali i jep theks të vërtetës se Krishti do t'i mbajë ata të fortë në mënyrë që ata të jenë të paturpshëm në ditën e Zotit tonë – një shprehje DhV që i referohet ditës i gjykimit.

9 Nga vetë kjo është e pamundur, por Perëndia që i ka thirrur në shoqërinë e Birit të tij është absolutisht i besueshëm, sepse ai nuk mund të dështojë t'i zbatojë premtimet e tij. Prandaj, asnjë nga fëmijët e Perëndisë nuk duhet të paralizohet në shërbimin e krishterë për shkak të një ndjenje të brendshme të inferioritetit ose papërshtatshmërisë, por duhet të shikojë te Krishti që është i mjaftueshëm për nevojat e tyre.

1, 10-17a **Ndarja e idhujve të mësuesve të krishterë**

Nxënësit ose 'dishepujt' e një mësuesi laik duhej t'i jepnin besnikëri ekskluzive atij. Tradicionalisht ata merreshin me grindje me nxënës rivalë për meritat e mentorëve të tyre, të cilët gjithashtu ishin sipas traditës xheloz ndaj njëri-tjetrit. korintasit të cilët u konvertuan dhe u pagëzuan përmes shërbimit të Palit, Apollos dhe Pjetrit gjithashtu e perceptuan veten në këtë mënyrë laike si pasuesit e tyre ekskluzivë dhe po ashtu të fejuar në grindje për meritat e mësuesve të krishterë. Pali e deklaroi një besnikëri të tillë si idhujtar. Ai dëshiron që ata të ndjekin Mesinë dhe jo shërbëtorët e tij. Idolizimi i mësuesve ose folësve 'karizmatikë', të cilët kërkojnë besnikërinë e anëtarëve të tyre, ka qenë gjithmonë përçarës dhe katastrofik për komunitetin e krishterë.

Thirrja e Palit për unitet kundër perceptimit të tyre për rolin e mësuesve të krishterë – ai kurrë nuk përdori termin "drejtues" laik që nënkupton gjithmonë një epërsi të statusit – bazohet në emrin e Zotit tonë Jezus të cilin ata e thirrën për shpëtim (1, 2). Nuk është një apel i cili kërkon unitet në emëruesin më të ulët të përbashkët, por një thirrje urgjente që të gjithë jeni dakord me njëri-tjetrin (10). Ndalimet ndaj

përçarjeve dhe kërkesa e të krishterëve për t'u bashkuar në mënyrë të përsosur në mendje dhe mendim i nxisin ata të kuptojnë mendjen e Zotit për këtë çështje. Pali e argumenton me kujdes këtë në 1,10 – 4,21.

12 Pali e bën plotësisht të qartë akuzën,

Ajo që dua të them është kjo, që secila po thotë ‘- ‘Unë jam nga. . . ‘, d.m.th. ‘Unë jam partizane e. . . ‘. Pasi disa deklaruan besnikërinë e tyre ndaj mësuesve të shquar në kishë, të tjerët duket se e kishin vendosur veten si partinë e Krishtit.

13 Krishti nuk mund të jetë kurrë pronë ekskluzive e një grupi në një kishë (krhs. 1, 2), pra, a është i ndarë Krishti? Kisha, pasi është trupi i Krishtit, nuk mund të ndahet. Shprehje të tilla besnikërie ndaj Palit dhe të tjerëve janë parë nga ai si uzurpim i vendit të Krishtit. Ashtu siç janë gdhendur objektet fetare të gjetura në Korint, “Unë i përkas Afërditës”, “Unë i përkas Demeterit”, kështu që këto shprehje të gabuara të besnikërisë ekskluzive janë idhujtare – ato nënkuptojnë se Pali ishte ndërmjetësi i shpëtimit të tyre. Hyrja e tyre në mbretërinë e Perëndisë, e shprehur në pagëzim, nuk ishte në emër të ungjilltarit që u predikonte. Shprehjet e tyre të besnikërisë ndaj mësuesve zëvendësuan përkushtimin dhe besnikërinë që të krishterët duhet t’i japin vetëm Krishtit. Nuk mund të thuhet se pagëzimi i krishterë vendosi anëtarësim në party partinë e Palit ’ose tregonte ndonjë lidhje të veçantë me të, sepse ai kishte pagëzuar shumë pak prej tyre (14-16).

17a Ai shpjegon se thirrja e tij apostolike nuk ishte që të pagëzohej, por të predikonte dhe pastaj të vazhdojë të japë

arsye në pjesën e mëposhtme pse ai hoqi dorë nga përdorimi i metodave të folësve profesionistë publik.

1, 17b – 2, 5 Të mburremi me Zotin dhe jo në elitën e arsimuar. Një orator i shekullit të parë ose një folës publik pritej të prodhonte fjalime të krijuara me kujdes, të cilat tërhoqën vëmendjen për përdorimin e tij të shkathët të konventave retorike. Oratori quhej, magji, sepse shihej të mashtronte dëgjuesit. Përmbajtja e fjalimit ishte jomaterial, vetëm performanca kishte rëndësi. Ata folën për të fituar adhurimin e audiencës së tyre.

17b Pali nuk përdori asnjë nga truket e oratorisë së tregtisë, sepse ai nuk predikoi me fjalë të mençurisë njerëzore, lit. ‘Me anë të mençurisë së retorikës’. Të kishte miratuar konventën laike do ta promovonte folësin në performancën e të cilit audienca u ul në gjykim. Kjo do të kishte larguar vëmendjen e tyre larg kryqit të vetë Pavli, duke vjedhur kështu dëgjuesit e mundësisë të dëgjojnë për ngjarjen e mahnitshme me të cilën Zoti shpëton njerëzit. Kjo mesazh autorizues quhet ungjill dhe ka si përmbajtje kryqin e Krishtit. Krishti e dërgoi për të predikuar ungjillin dhe jo për të siguruar një vijim personal.

18 Në një lojë të mundshme me fjalë, Pali e quan ungjillin mesazhin, lit. Atory oratoria ’(logot) e kryqit. Ai argumenton se përgjigjja ndaj predikimit të saj është e dyfishtë. Someshtë konsideruar si absurde nga disa (krhs. Vap 26,24), por për të tjerët ishte mjeti i fuqishëm me të cilin ata u bënë njerëzit e Zotit. Në vs 18-31, citimet e shkrimeve të shenjta fillojnë dhe mbarojnë argumentin e tij (Is. 29,14 dhe Jer. 9,24). E para (19), premtan se Zoti do të rrëzojë dhe nuk sjellë asgjë, mençurinë dhe inteligjencën e admiruar të të mençurve; e

dyta (31), heq dorë nga mburrja e Elitës së arsimuar, të pasur dhe të fuqishëm dhe kërkon që ata që mburren duhet të mburren vetëm me Zotin.

Pali deklaroi se retorika dhe reflektimi teologjik i admiruar i ditës së tij dështuan sepse nuk mund t'i bënte njerëzit ta njohin Zotin, (20-25).

20 As njeriu i mençur, d.m.th. filozofi, as studiuesi ose skribi [hebre] dhe as lit. 'Debitori i kësaj epoke', d.m.th. oratori, të gjithë ata që në kohën e tyre edukuan epitomizuan, mësuan mençurinë e Zotit. Në të kundërt, mençuria e tyre ishte marrëzi.

21 Përkundër diskutimit shumë të sofistikuar të teologjisë natyrore nga Stoikët dhe Epikurianët mbi on natyrën e perëndive', ajo botë intelektuale nuk e njohte Zotin. Qëllimi i Zotit u arrit përmes asaj që vlerësohej si marrëzi, d.m.th. atë që predikoi Pali, në mënyrë që të shpëtojë ata që besojnë në atë mesazh.

23 Një Mesia i kryqëzuar kundërshtoi të gjitha pritjet e Judenjve dhe u përjashtua si absurd nga bota johebrenj.

24 Si mençuria dhe fuqia e tij janë të vendosura në Krishtin.

25 Ndërsa kjo mund të përcaktohet nga një mënyrë e marrë dhe e dobët nga njerëzit, Zoti është më i mençur dhe më i fortë se sa janë.

26-31 Pali u bën thirrje korintasve të reflektojnë mbi statusin sekular ose klasën e atyre që Zoti ka zgjedhur të demonstrojnë natyrën e mençurisë së Zotit. Elita e shekullit të parë përshkruhej si e mençur, me ndikim në sferën politike dhe e lindur mirë. Nga këto, jo shumë u thirrën nga Zoti (26). Zoti zgjodhi budallenjtë në kontrast me të mençurit, të

dobëtit në preferencën ndaj të fuqishmëve dhe ata që shoqëria laike i konsideronte ‘fisnikë’, në krahasim me ata që gjykuan si të rëndësishëm (27-28). Qëllimi i Zotit për ta bërë këtë është të parandalojë çdo mburrje në statusin laik (29-30). Allshtë gjithçka e një favori hyjnor (për shkak të tij) për gjithçka që nevojitet duhet të gjendet në Krishtin Jezus, siç ka theksuar Pali në falënderimet e tij (1, 4-7). Për Palin dhe për të gjithë të krishterët, mençuria, drejtësia, shenjtëria dhe shëlbimi janë të vendosura në Krishtin. Kështu urdhri i Je. 9,24 që foli kundër ilirisë së ditës së tij është cituar siç duhet pasi që as i mençuri, i fuqishmi dhe as i linduri nuk mund të mburren me asgjë përveç Zotit (31).

4,1-5 Shërbimi i hershëm i Palit. Tani vjen një ilustrim i pamjaftueshmërisë së retorikës laike dhe mençurisë. ‘Dhe unë’, në tekstin origjinal e lidh këtë fragment me deklaratën e fundit në lidhje me mburrjen vetëm te Zoti (1,31). Vs 1-2 dhe 3-4 të dy fillojnë me ‘dhe unë’ dhe përshkruajnë veprimtaritë e Palit, në këtë rast, hyrjen e tij origjinale në Korint. Oratorët ndoqën disa kongrese të vendosura mirë kur hynë në një qytet. Ata pritej të jepnin fjalime me lule duke lavdëruar qytetin dhe arritjet e tyre personale. Ata e bënë këtë për të vendosur reputacionin e tyre dhe për të korrur shpërblime financiare si oratorë politikë dhe mësues të të pasurve. Pali e sqaron në kundërshtim me 1-2 se ai hodhi poshtë konventat e hyrjes, të cilat shfaqnin elokuencën klasike ose mençurinë, ndërsa ai shpalli dëshminë për Perëndinë që ishte për Jezu Krishtin dhe atë të kryqëzuar. Ai kishte zgjidhur se cila do të ishte përmbajtja e mesazhit të tij përpara se të vinte.

3-4 Ai përshkruan në terma negativë atë që oratorët e quajtën “prani”. Ai nuk preu asnjë figurë karizmatike sepse ishte atje në dobësi dhe frikë dhe me shumë dridhje dhe mesazhi i tij (më i mirë ‘oratorik’) dhe predikimi nuk u morën me teknikat bindëse të oratorëve duke vepruar një pjesë, duke luajtur në ndjenjat e audiencës dhe me demonstrime klasike të rekomanduara në manualët mbi retorikën. Në vend që të përdorte një nga teknikat e demonstrimit të rekomanduara nga Aristoteli, mesazhi i tij u shoqërua nga fuqia e Shpirtit.

5 Kjo sepse ai dëshironte që besimi i korintasve të mbështetej në fuqinë e Perëndisë dhe jo elokuencën e folësit. Pali nuk ishte një mësues me gjuhë argjendi që i bindte korintasit të bëhen të krishterë. Ai ndryshonte nga oratorët e mediave në atë që nuk e përshtati përmbajtjen e mesazhit të tij për t’iu përshtatur metodave të bindjes aq të përhapura në Korint, sepse Zoti i kishte refuzuar debatuesit e kësaj epoke (1,20).

2, 6-16 Dituria e zbuluar nga Shpirti Dituria hyjnore është në kontrast me mençurinë e admiruar të klasës qeverisëse. Perëndia ka qenë i kënaqur të zbulojë mençurinë e tij përmes Shpirtit së tij te apostujt, për ne, (10). Ajo që u përmendëm në pikat 6, 7, 13 dhe 16 nuk i referohet të krishterëve korintas, sjellja e të cilëve, siç është regjistruar në këtë letër, tregon se ata nuk janë ata që e kanë mendjen e Krishtit (16, krhs. 5, 1, 6, 1, 11, 1). As nuk u referohet të krishterëve në përgjithësi, por më shumë shërbimit unik të apostujve.

6-8 Pali deklaroi se ai flet jo vetëm ungjillin, por edhe mençurinë e Zotit. Po flitet mes të pjekurve. Oratorët virtuozë të shumë admiruar të kohës së Palit e përdorën këtë

term të vetvetes dhe pretenduan se i bënin të njëjtët nxënësit e tyre. Ata do të ishin sundimtarët e ardhshëm të qyteteve dhe shteteve. Pali mund ta ketë këtë në mendje, kur thotë atë që mençuria e tij nuk është – nuk është mençuria e kësaj epoke, as e pushtetarëve të një bote që po kalon. Ai pastaj përcakton se çfarë është (7). Wisdomshtë dituria e fshehtë e Zotit e cila më parë ishte e fshehur, por tani është zbuluar, dhe e cila ishte e destinuar për lavdinë tonë para se të fillonte koha. Përkundër edukimit të tyre të sofistikuar, pushtetarët e kësaj epoke nuk e kuptuan kurrë, përndryshe ata nuk do të ishin pjesëmarrës në kryqëzimin e Jezusit që këtu quhet Zoti i lavdisë (krhs. Vap 13,27).

9 është. 64, 4 citohet sepse tërheq vëmendjen për hirin krejtësisht të papritur që Zoti u jep atyre që e duan. 10a Vargu Isaiah nuk është një referencë për atë që ne do të zbulojmë në të ardhmen me anë të qëllimeve individuale të Zotit për popullin e tij, as për dhurata të paparashikuara, sepse Pali e përdor kohën e kaluar kur shprehet, por Zoti i ka zbuluar neve, apostujt, përmes veprimtarisë së Shpirtit të Shenjtë (krhs. 1 Pjet. 1,12).

10b-11 Ashtu si secili njeri vetëm e di se çfarë mendon në të vërtetë, kështu edhe vetëm Shpirti i Zotit i njeh mendimet e Zotit.

12 Apostujt nuk mendojnë në mënyra laike, sepse ata kanë marrë këtë Frymë të Vetë, në mënyrë që të kuptojnë atë që Perëndia na ka dhuruar kaq bujarisht në Birin e tij.

13 Apostujt nuk përdorin mençuri laike për të përcjellë të vërtetën e tyre, por fjalë të mësuara nga Shpirti, duke shprehur të vërtetat shpirtërore me fjalë shpirtërore. Ata nuk përdorin teknikat retorike të përdorura nga oratorët.

14-15 Personi pa Shpirt, lit. person personi fizik ', hedh poshtë atë që mëson Fryma sepse kërkon ekzaminim shpirtëror. Nga ana tjetër, njeriu shpirtëror merr në pyetje të gjitha gjërat, d.m.th. atë që mëson Shpirti. Nëse referenca këtu është për apostujt, atëherë është e qartë pse Pali thotë se personi shpirtëror ekzaminohet nga askush. Nëse i referohet të krishterit me mendje shpirtërore, atëherë mund të nënkuptojë se ai as nuk qëndron dhe as bie nën gjykimin e njerëzve, por vetëm ashtu siç shqyrtohet nga fjala e Perëndisë.

16 Pali citon Isaia 40,13 i cili pyet nëse dikush e kupton mendjen e Zotit që ai mund t'i jepte udhëzime. Ai pohon se apostujt kanë mendjen e Krishtit që është Zoti. A do të thotë kjo se Pali është duke i hedhur poshtë ata nga korintasit që do ta shqyrtonin dhe do t'i jepnin gjykim mbi të (krhs. 4, 3)?

Pasazhi ka të bëjë me faktin se Zoti është një Zot që flet (krhs. Dt. 4, 33-36) i cili ka zgjedhur të zbulojë zemrën dhe mendjen e tij përmes shërbëtorëve të tij, apostujve. Atribuimi i fjalëve të apostujve 'ne flasim' dhe 'flasim' (të dy në kohën e tanishme, vs 6, 13) për mençurinë e Perëndisë që është shpallur, tregon për faktin se apostujt flisnin fjalën e Perëndisë – cila është arsyeja pse kisha historikisht ka mbajtur mendimin se ato që thanë apostujt janë ato që thonë Zoti.

3, 1-23 Problemi i vazhdueshëm i korintasve ashtu si Pali illustroi diskutimin e tij për 1, 10-31 për tu mburrur me Zotin duke iu referuar ardhjes së tij në Korint, ashtu edhe në 3, 1-23. Ai diskuton problemet origjinale dhe të vazhdueshme të krishterëve korintas në lidhje me përçarjen (1-9), rolin e apostullit themelues dhe kujdesin e tanishëm të nevojshëm

për ndërtimin e kishës për shkak të gjykimit të ardhshëm (10-17), duke përfunduar me një korrigjim të keqkuptimit të tyre për marrëdhëniet e mësuesve me njerëzit e Zotit, (18-23).

Si në 2, 1 dhe 2, 3 Pali fillon me një tjetër ‘dhe unë’ për të diskutuar më tej përvojat e tij në Korint. Kur arriti për herë të parë, ai nuk mund t’u drejtohej atyre si shpirtërorë, por vetëm si besimtarë të kësaj bote dhe foshnje.

2 Gjendja e tyre u përcaktua nga dieta e tyre, atëherë, siç është ende.

3 Se ata janë akoma botë, është e qartë nga prania e xhelozisë dhe grindjeve për mësuesit. A nuk po veproni si burra të thjeshtë? është ndezur. ‘Duke ecur sipas njeriut ‘i. e. të udhëhequr nga normat laike.

4 Kur ngjiten vetëm drejtuesve, qofshin ata Pali apo Apolloni, ai përsëri pyet: A nuk jeni ju burra të thjeshtë? Bota në këtë rast rrjedh nga të menduarit laik për shërbimin e krishterë.

5 Qytetarët e Korintit pasqyruan botën e tyre laike në vlerësimin e njerëzve në lidhje me privilegjet, statusin dhe pasurinë e tyre – Pali pyet nëse kjo nuk është gjithashtu ajo që po bënin të krishterët. Ai përdor terma të statusit të ulët për të përshkruar Apollos dhe veten e tij si shërbëtorë, përmes të cilëve keni ardhur për të besuar. Ata nuk mund të kërkojnë kredi personale sepse Zoti i kishte caktuar secilës detyrë të tij.

6 Në një koloni 41 itiste Romake që përçmonte punëtorët manualë, Pali cakton si Apollon ashtu edhe veten e tij si kopshtarë me detyra të ndryshme.

8 Mbjellësi dhe uji kanë një qëllim të vetëm, ata nuk janë në konkurrencë, dhe secili do të shpërblehet në bazë të punës së tij.

9 Ata janë bashkëpunëtorët e Perëndisë, ashtu si korintasit janë fusha e Perëndisë dhe ndërtesa e Zotit. Në të njëjtën mënyrë që ndërtesat madhështore të Korintit kishin emrin e përfituesit të shkruar në to, korintasit janë ndërtesa e Zotit. Nuk ka diçka të tillë që “të kthyerit e mi” dhe as të krishterët “nuk i përkasin” një mësuesi të veçantë të krishterë ose ungjilltar.

10 Sipas hirit të Zotit, Pali është apostulli themelues ose arkitekt i kishës. Mësuesit e mëpasshëm vazhdojnë të ndërtojnë ndërtesën dhe duhet ta bëjnë këtë me shumë kujdes.

11-12 Jezu Krishti është themeli i vetëm. Materialet e ndërtimit mund të jenë ose të një lloji të përkohshëm ose të qëndrueshëm (megjithëse ari, argjendi dhe gurët e çmuar nuk përdoren normalisht përveç për të zbukuruar ndërtesën).

13 Ndërtuesit e pabarabartë ekzistuan në shekullin e parë, por do të jetë Dita e gjykimit kur të dalin në dritë faktet dhe zjarri të provojë materialet që janë përdorur.

15 Ndërtuesit e pandershëm do të shohin që tërë puna e tyre të shkojë në flakë dhe ata vetë do të dalin në skenë. Shpëtimi i tyre nuk është në dyshim, por roli i tyre i dhënë nga Zoti në kishë është diskredituar plotësisht nga aktivitetet e tyre.

16 Përveç analogjisë që Pali ka përdorur në v 9, ai përshkruan njerëzit e Perëndisë si shenjtëroren e tij në të cilën Fryma banon.

18 korintasit janë mashtruar për mençurinë. Pali fton ata që janë ‘yliti i njohur’ i mençur ‘ose’ i arsimuar ‘midis të krishterëve të njohin injorancën e tyre në mënyrë që ata të bëhen të mençur.

19-20 Arsyeja për këtë është dhënë dhe mbështetur nga citime nga Jb. 5,13 dhe Ps. 94,11. 21 Kështu, pra, nxjerr nënkuptimet e korintasve të diskutimit të tij deri në këtë pikë: nuk duhet të mburret me njerëzit. Të gjitha gjërat u takojnë atyre, nëse Krishti i ka pasuruar ato në çdo mënyrë (krhs. 1, 4-7). 22 Komuniteti i krishterë nuk i përket mësuesve individual, por mësuesit i përket komunitetit. Ata secili thoshnin: ‘Unë i përkas. . .’, por Pali thotë: ‘Pali, Apolloni dhe Pjetri të gjithë ju takojnë’. Gjithçka në jetë u përket atyre, përfshirë të tashmen dhe të ardhmen. 23 Ata nuk u përket mësuesve, por Mesisë që i përket Perëndisë. Pali kurrë nuk thotë se kjo është church kisha ime ’edhe pse ai është apostulli themelues.

4, 1-5 **Shërbesa dhe kritika**

1. Pali përdor dy terma mjaft të përshtatshëm për të përshkruar rolin e mësuesve në kishë – shërbëtorë, lit. ‘Punonjësve, dhe atyre që u besohet, lit. ‘kujdestarë’. E para mbart me vete ndjenjën e përgjegjësisë personale ndaj Krishtit në shërbimin e të cilit personi është i angazhuar. E dyta i referohet veprimtarisë linçuese të shërbëtorit vendimtar në një familje, detyra e së cilës ishte të transferonte burimet e pronarit te anëtarët e familjes së tij, sipas nevojave të tyre. Ajo që i është besuar Pavlit janë gjërat e fshehta të Zotit, d.m.th mençuria e Perëndisë të

përmendura në kapitullin e mëparshëm. Ai është një transferues i së vërtetës.

2 Cilësi të caktuara u kërkuan në stjuardistët. Në kontekstin e krishterë është besueshmëria që kërkohet – regjistrimi i mosbesimit në botën laike është i dokumentuar mirë.

3a Pali kujdeset pak për gjykimin e të tjerëve, qofshin ata nga bashkësia e krishterë ose nga ndonjë gjykatë njerëzore (krhs. 2, 1-5 dhe Vap 17, 19-34, ku gjykimet u kaluan folësve publik).

3b-5 Megjithëse ai nuk di asnjë sjellje të papërshtatshme në shërbimin e tij të krishterë, Pali është i theksuar që është Zoti që është gjykatësi i tij, dhe përfundon me urdhrin që ata të mos gjykojnë asgjë para kohe, d.m.th. Dita e Zotit. Christshë Krishti që do të ekspozojë përpjekjet për të fshehur veprimet e gabuara dhe do të gjykojë jo thjesht veprime, por motivim. Në atë kohë secili do të marrë lëndimet e tij, d.m.th. lavdërimin e tij, nga Zoti. Si 2 Kor. 10, 10-13 tregon, korintasit ishin të ngadalshëm për të mësuar atë mësim; kisha më pas nuk ka bërë më mirë.

4, 6-13 **Shërbesa dhe statusi**

Lidhja me 4, 1-5 është e qartë. Krahasimet e kongregacionit të Palit dhe Apolit (një gjykim i bërë para kohe) kanë një ndikim të drejtpërdrejtë mbi të ardhmen e ministrive të të dy burrave në Korint (shiko diskutimin në 16,12 i cili tregon se kongregacioni kishte shkruar duke kërkuar posaçërisht kthimin e Apollos në Korint).

6a 1 kanë zbatuar këto gjëra i referohet pajisjes letrare të quajtur një aluzion të fshehtë, i cili u përdor për t'iu referuar

një personi ose situatë në mënyrë indirekte dhe ishte një formë ironi. Pali e përdor atë pajisje këtu, duke përdorur ironi për efekt të madh, edhe pse ndërsa diskutimi shpalolet, në të vërtetë nuk ka asgjë të fshehtë për qëllimet e tij. Ai e përdor këtë pajisje në mënyrë që xhemati të mësojë kuptimin e thënies Mos shkoni përtej asaj që shkruhet. Kjo i referohet Shkrimeve DhV, të cilave Pali shpesh i referohet CHS.

1 – 4. Sjellja e kishës së krishterë ishte e detyruar nga Shkrimet. Sigurisht që është rasti në padinë e Palit të korintasve, sepse Shkrimi ka luajtur një rol vendimtar në vlerësimin e Palit për të krishterët që idhnin mençurinë dhe oratorinë laike. Pali është gati të korrigjojë sjelljen e tyre duke zvogëluar ndërgjegjen e tyre në një ndryshim të mendimit dhe sjelljes.

6b Ajo që ata kanë bërë tani është e shprehur qartë, sepse secili ka qenë krenar për një mësues në kurriz të tjetrit.

7 Duke bërë tre pyetje frikësuese, ai i mëson ata të shmangin sjelljen joshkencore. E para ka të bëjë me 1,30, ku puna e Zotit në Krishtin është ajo që i bën ata ata që janë. E dyta ka të bëjë me pjesën e falënderimeve në 1, 4-9, ku ata janë kujtuar se ato janë pasuruar në çdo mënyrë në Krishtin, dhe veçanërisht në lidhje me bollëkun e dhuratave që u janë dhënë. E treta shpjegon pse mburrja e tyre është krejtësisht e papërshtatshme, sepse dhuratat e tyre nuk ishin vetë-gjeneruar dhe as nuk lindën nga privilegji ose statusi, edhe pse mburrja e tyre do të sugjeronte se ata e bënë.

Pas këtyre pyetjeve, të cilat duhet të eliminojnë në mënyrë efektive të gjitha mburrjet nga të krishterët, vjen përdorimi i ironisë së Pavlit në vs 8-13. Këtu Pali nxjerr kontraste midis të krishterëve korintas dhe apostujve.

8 Oratorët dhe ata të shtresave të sipërme shoqërore ishin mburrur për vetë-pamjaftueshmërinë e tyre të siguruar përmes pasurisë dhe fuqisë së tyre politike, e cila u mundësoi atyre të jetojnë si njerëz të çliruar (shih Philo, The Worse kapërcen më të mirë 32-34). Pali deklaroi me ironi se të krishterët gjithashtu sillen kështu dhe atë pa ne. Ai vetëm dëshironte që ata të ishin mbretër që të mund të ishte edhe mbret.

9 Nuk është ky rasti sepse Perëndia i ka vendosur apostujt në një pozitë të paditurisë – si skllëvërit e kapur, të cilët përbënin fundin e procesionit në paradat e fitores romake përpara se të vriteshin. Apostujt nuk ishin vetëm një spektakël para njerëzve, por para tërë botës së padukshme.

10 Pali tani krahason përkrahjet e statusit ‘shoqëror’ të jo shumë personave të përmendur në 1,26 me të krishterët korintas dhe statusin shoqëror të shumë personave që Zoti zgjodhi (1, 27-28) me atë të apostujve.

11 Edhe deri në këtë pikë, ata janë përmbushur të njëjtin trajtim si robërit e luftës.

12-13 Ndërsa klasa shoqërore mburrej se ata kurrë nuk kishin punuar me duart e tyre, Pali pati (krhs. 9, 6). Reagimi i apostujve ndaj injorancës së mbledhur mbi ta ka qenë ta durojnë atë, dhe madje edhe të përgjigjen me bekim kur të abuzohen.

4, 14-17 Pali apostulli si babai i tyre ashtu si autoritetet laike të kolonisë Romake të Korintit regjistruan në mbishkrime se Julius Cezari ishte babai i tij themelues dhe njohu juridiksionin e perandorit aktual duke i atribuar të njëjtin titull atij, kështu që gjithashtu Pali përdori figurën e babait themelues të bashkësisë së krishterë për të lavdëruar

imitimin e vetvetes. 14 Të jesh marrës i kritikës në një kulturë të tillë ishte thellësisht e turpshme. Pali i siguron korintasit qëllimi i tij nuk është të poshtërojë, por përkundrazi t'i paralajmërojë ata si fëmijët e mi të dashur.

15 Korintas të pasur kishin shërbëtorë, roje, të cilët shoqëronin djem të rinj në shkollë dhe i kujdeseshin për ta. Pali i siguron të krishterët se edhe ata kanë shumë mbrojtës të tillë, por nuk mund të thuhet se kanë shumë baballarë. Pali deklaroi se ai vetë ka marrëdhënien e një babai me ta sepse në Krishtin ai i kishte sjellë në jetë përmes ungjillit. 16 Mbi këtë bazë ai i inkurajon ata të bëhen imitues të tij. Ky imitim nuk duhet të jetë si ai i dishepujve të mësuesve, të cilët imituan mënyrën si visheshin, ecnin dhe mësonin, por përkundrazi ai i mbajtjes së injorancës në emër të mesazhit të kryqit.

17 Timoteu, kolegu besnik i Palit dhe biri i dashur, do t'i kujtojë ata në mënyrën e jetës së Palit në Jezun Krishtin që ai mëson kudo në çdo kishë. Pali nuk mësoi thjesht natyrën e dishepullimit të vërtetë, por ishte në gjendje të bashkonte jetën dhe doktrinën dhe priste që të gjithë të krishterët ta imitonin.

4, 18-21 **Mundësitë që përballen korintasve**

Mbretëria e Zotit nuk është një filozofi e kolltukut, por ka të bëjë me fuqinë-fuqi për të ndryshuar (krhs. 6, 9-11). Zgjedhja është e tyre (21). Ose ata pendohen për sjelljen e tyre që do t'i mundësonte Palit të vinte në një frymë dashurie dhe butësie, ose ai do të vijë ashtu siç bëri guvernatori laik me lektorët e tij që mbanin shufrat si shenja të autoritetit të tyre për të shqiptuar ndëshkim.

Në këtë pjesë të gjatë, 1, 4 – 4,21, Pali ka trajtuar çështjen e qëndrimit të drejtë të të krishterit në shërbim. Kjo duhet të perceptohet si një ministri e drejtuar nga ungjilli dhe jo një formë e udhëheqjes së krishterë e cila thjesht përsëriti modele laike dhe siç duket e lavdëroi veten për të krishterët korintas të vetëdijshëm për kulturën. Pali nuk e përdor termin “udhëheqës” për shkak të konotacioneve të tij 4litiste dhe politike, të cilat ishin plotësisht jashtë mase të shërbimit të krishterë. Ai nuk kishte klientë ose ndjekës si padronët laikë. Kisha kishte dështuar të perceptonte dhe të përfitonte nga shërbesa që Krishti caktoi për kishën dhe botën, dhe si rezultat jeta e tyre e krishterë korporative ishte përkeqësuar. Ajo ishte e para në axhendën e tij për arsye shumë të mira. Shumë varej nga pjekuria e tyre në zhvillim në këtë çështje, por ata ishin të ngadalshëm për ta bërë këtë. Gjatë historisë së kishës, këto probleme shpesh përsëriten.

5, 1 – 6,20 **Çështjet morale**

5, 1-8 Imoraliteti dhe sfera disiplinore legjitime e kishës

Raporti i parë ishte i ndarjeve (1,11), i dyti ka të bëjë me incestin (5, 1). Ndonjëherë mendohet se imoraliteti i bërë nga ky anëtar i kishës u miratua nga të krishterët e tjerë. Ky është vetëm një supozim. Teksti nuk thotë se anëtarët ishin duke u mburrur për shkak të imoralitetit të tij. Duket se personi që bëri këtë mëkat ishte dikush me status të lartë dhe ishte ai që fitoi duartrokitjet e të krishterëve të tjerë dhe jo imoraliteti i tij i madh. Sipas ligjit romak, ky person ishte i detyruar të dëbohej nga kjo koloni prestigjioze romake për një sjellje të tillë, nëse ai do të sillet në gjyq. Meqenëse nuk ekzistonte asnjë shërbim i ndjekjes publike, do të kërkohej një ndjekje private. Procedime të tilla juridike mund të ndërmerren

vetëm nga një person me status të barabartë ose më të lartë. Shoqëria dhe kisha shpesh i kthejnë një sy të verbër ndaj ‘mosdeklarimeve’ të anëtarëve të fuqishëm social, por për kishën kjo gjithmonë nënkupton humbje të madhe shpirtërore.

1 Krimi është incest me gruan e babait të tij. Termi ka një eufemizëm të zakonshëm për marrëdhënie seksuale (krhs. 7, 2 dhe diskutim). Mund të jetë ose jo nëna e tij natyrale – mund të jetë njerka. E drejta romake ishte intolerante ndaj një sjelljeje të tillë, siç ishin edhe kodet e tjera ligjore (krhs. Dt 22,30).

2 Në vend që të ishte krenar për këtë njeri për shkak të statusit të tij shoqëror, kongregacioni duhet ta kishte përjashtuar atë nga shoqëria e tyre.

3 Pali, si apostulli themelues, e gjykon atë sjellje sikur të ishte vërtet i pranishëm – unë jam me ju në shpirt.

4 Ai thërret gjykimin më të fortë, duke bërë thirrje që kisha të mblidhet në emër të, (d.m.th. në karakterin dhe fuqinë e), Zotin Jezus, dhe të jetë i vetëdijshëm për praninë e Palit si gjykatës. Fuqia e Zotit Jezus, siç duket e thirrur përmes lutjes, do të jetë e pranishme me qëllim t’ia dorëzojë këtë njeri Satanit (5), d.m.th duke e përjashtuar atë nga bashkësia besimtare tokësore për shkatërrimin e natyrës së tij mëkatore, lit. ‘Mishi’ (krhs. Gal. 6, 8; 11, 30-32). Ky njeri nuk vlerësohet si jo-i krishterë. Qëllimi i veprimit të komunitetit është shpëtimi i shpirtit të tij në gjykim.

6 Breni i korintasve në lidhje me këtë person është i dënuar ashtu siç ka qenë diku tjetër (krhs. 1 – 4).

7 Arsyeja e ekskomunikacionit bazohet pjesërisht në festivalin e DhV të bukës pa maja (krhs. Fu. 12, 15-20) kur

majaja me kapacitetin e saj impregnuës në bërjen e bukës nuk u përdor në përgatitjen e bukës së Pashkës.

Përkundrazi, maja përhapëse u hodh dhe, duke nënkuptuar, personi fajtor duhet të përjashtohet nga sfera e komunitetit. Arsyeja për këtë është se Krishti, Qengji ynë i Pashkës, është sakrifikuar.

8 Festa e gëzimit nën dritën e vdekjes së Krishtit tani duhet të festohet jo me ndikimin infiltrues të ligësisë dhe ligësisë, por me sinqeritet dhe të vërtetë.

5, 9-13 Sfera e gjykimit e kishës

9 Pali kishte shkruar një letër të mëparshme e cila ishte keqkuptuar (krhs. 2 Kor. 6,14 – 7, 1 e cila gjithashtu është përdorur gabimisht për të kërkuar ndarje të krishterë nga shoqëria laike). Kishte vendosur të shoqërohej me njerëz të pamoralshëm. 10 Pali korrigjon çdo keqkuptim që ai kishte dënuar kontaktet në shoqërinë laike me njerëz të pamoralshëm, ata lakmitarë për përfitim, mashtruesit ose idhujtarët. Nëse do të ishte ky rasti, atëherë të krishterët do të duhej të tërhiqeshin nga bota në mënyrën e sekteve të caktuara fetare në Judaizëm p.sh. Therapeutae dhe Essenes.

11 Pali sqaron tani atë që ishte keqkuptuar më parë – ata do të tërhiqeshin nga çdo i krishterë që është seksualisht i pamoralshëm, i babëzitur për para (d.m.th lakmues), një idhujtar, një pijanec (darkat e lashta ishin famëkeqe për pirjen dhe imoralitetin e tij, psh. Diskutimi në 10, 7), ose person biznesi i pandershëm. Shoqëria e tavolinës ishte e ndaluar.

12 interestingshtë interesante që Pavli nuk e shihte veten si gjykatës të sjelljes së shoqërisë laike. Në një pyetje e cila kërkoi një përgjigje në mënyrë pozitive, Pali shprehet se

bashkësia e krishterë është përgjegjëse për të gjykuar të brendshmen, d.m.th. anëtarët e saj.

13 Itshë për Zotin të gjykojë sjelljen e papërshtatshme të të huajit, ndërsa komuniteti do të dëbojë personin imoral nga mesi i tyre, një pikë që Pali thekson duke cituar Dt. 17, 7. Lehtësia me të cilën kisha e ditës së sotme shpesh jep gjykim mbi sjelljet etike ose strukturore të komunitetit të jashtëm, nganjëherë përputhet vetëm nga gatishmëria e saj për të ndërmarrë veprime për të korrigjuar sjelljen etike të anëtarëve të vet. Ne kemi ndryshuar rendin e gjërave të Palit.

6, 9-20 **Kundër liberalizmit të krishterë në Rom.**

1, 18-32 Lista e Palëve të shkeljeve që thërrasin gjykimin e Zotit nuk përfshin vetëm mëkate seksuale, (shiko vs 29-31). Edhe këtu, ato mëkate që përjashtuan anëtarët nga komuniteti besimtar DhV, gjithashtu i përjashtojnë ato nga trashëgimia e Zotit, (96-10). Shoqëria laike kishte zhvilluar një argument të sofistikuar filozofik, i cili mbështeste mënyrën e jetesës së lirshme të elitës. Kundërvajtjet e tyre mund të kenë qenë përtej krahut të ligjit laik, por jo të ndihmës së Zotit. Kishte qartë një masë të vetë-mashtrimit nga ana e të krishterëve ashtu siç ekziston shpesh sot. Adhuresit e idhujve, burrat që mashtrojnë gratë e tyre, sidoqoftë gratë e tyre e tolerojnë këtë, pjesëmarrësit në homoseksualizmin mashkull, hajdutët, lakmitarët, (idhujtarët) ‘) të cilët janë të pakënaqur me mirësinë e Zotit ndaj tyre, ata që janë të dehur (normalisht ata që shkuan për të pirë orgji në darka), dhe njerëz që janë të pandershëm në biznes – të gjitha këto nuk kanë asnjë trashëgimi në mbretërinë e Zotit. Asnjë nga këto mëkate nuk forcon kurrë marrëdhëniet me

Perëndinë ose me të tjerët; si në Dhjetë Urdhërimet, ato janë të ndaluara sepse ato janë shkatërruese dhe jo të dobishme për marrëdhëniet, dhe shkaktojnë pikëllim dhe ankth.

11 Të tilla ishin veprimtaritë e korintasve. Ata nuk ishin as më shumë e as më pak imorale se pjesa tjetër e shoqërisë. Si atëherë, edhe tani. Por vepra e Krishtit i ka pastruar ata nga e kaluara e tyre, i ka bërë ata shenjtorë, të justifikuar, d.m.th i liroi ata nga gjykimi i drejtë në emër të Zotit Jezu Krisht, dhe kjo me anë të veprimtarisë së Shpirtit të Perëndisë. Ky lajm i mirë i ungjillit do të thotë që veprimtaria mëkatore e së kaluarës nuk ka nevojë të përcaktojë fatin përfundimtar të burrave dhe grave.

12 Pali citon parulla popullore libertine, të cilat ai i kundërvihet me thënie të ngjashme të përmbledhura. 4lite argumentoi se suksesi i tyre u dha mundësi atyre të bënin ashtu si dëshiruan, sepse gjithçka ishte e ligjshme, por Pali kërkon etikë që forcojnë dhe nuk e shfrytëzojnë – jo gjithçka është e dobishme d.m.th. etika që dhuron bekime për të tjerët. Ata argumentuan se gjithçka ishte e lejueshme – nuk kishte kufizime. Pali insiston që veprimet kurrë nuk duhet të skllavërohen.

13 Ata argumentuan se ushqimi bëhej për të ngrënë dhe stomaku bëhej për ushqim. Përpyekja e librave të gatimit të shekullit të parë tregon se sa i sofistikuar ishte mëkati i gluttonisë. Imoraliteti dhe rrëmujësia shkuan paralelisht në festat pagane. Pali kundërshton se as ushqimi dhe as oreksi nuk janë të pathyeshëm. Trupi nuk ka për qëllim që të bëjë seks jashtë martesës, por në rastin e të krishterit, trupi i tij nuk i përket vetvetes për të bërë ashtu si dëshiron, sepse është bërë për Zotin.

14 Pali hedh poshtë argumentin e Platonit se shqisat mund të kënaqen tani sepse nuk mund të kënaqen me vdekje. Sidoqoftë, Zoti synon të ringjallë trupat dhe jo shpirtrat, sepse e ringjalli Zotin nga të vdekurit.

Asnjë i krishterë nuk mund të thotë body trupin tim ', sepse nuk është fryma, por i gjithë personi që është bashkuar me Krishtin në kthim. Të krishterët që quhen anëtarë të Krishtit nuk mund të bashkohen kurrë në seks me një prostitutë.

Një sjellje e tillë, megjithëse ishte pranuar si normë për burrat në botën romake, gjithnjë ishte e ndaluar në kishë për shkak të unitetit çdo akt seksual që vendos midis dy njerëzve. Pali citon rregullat seksuale në Gn. 2,24 – asnjëherë nuk ka ndonjë rast të lutjes speciale për shkelje kurore në Bibël.

20 Asnjë person i krishterë nuk mund të thotë “trupi im”, sepse ai është blerë me një çmim, d.m.th të shpenguar nga vdekja e Krishtit. Implikimi i qartë është se detyra e tij është të nderojë, lit. ‘Përlëvdoni ‘Perëndinë në trupin e tij dhe kjo bëhet duke u lidhur me të tjerët si në aspektin shoqëror ashtu edhe seksualisht brenda parametrave relationalë të përcaktuar në Bibël.

7, 1-40 **Problemet e martesës**

Ky është diskutimi më i gjatë i seksualitetit dhe çështjeve që lidhen me të gjitha letrat e Palit. Ai përmban informacion jetik për çështje që nuk preken diku tjetër. Mosarritja e rrethanave që shkaktuan problemet e shkruara në 7, 1 dhe 7,25 ka nënkuptuar që mësimet e vlefshme për beqarinë dhe martesën janë injoruar.

Vargu 26 është ndoshta një referencë për Luftërat Hebraike (66-70) ose ngjarje që çojnë deri në këto, të cilat do të shohin fundin e bashkësisë së Judenjve (periudha e Tempullit të 2-të). Ishte një kohë e mundësi maksimale misionare që nuk do të zgjaste. Shumë të krishterë ishin pjesë e ekipeve të mbjelljes së kishave. Gjithçka duhej të ishte në varësi të këtij faktori. Rënia e Jeruzalemit ishte një “ditë e Zotit”, por jo “Dita e Zotit”, siç doli.

7.1-6 Të martuarve

1 Fjalia e parë mund të përkthehet si: ‘goodhtë mirë që burri të mos martohet, ‘si në NIV ose, ‘isshtë mirë që burri të mos ketë marrëdhënie seksuale me një grua’ (NIV Mg.). Një arsye për pasigurinë në përkthimin e këtij fragmenti është se fjala greke për një grua dhe një grua është normalisht e njëjtë. Ishte gjithashtu e zakonshme në greqisht të mos përdor përemrin kur i referohemi bashkëshortit, kështu që fjalia mund të shqiptohet fjalë për fjalë – ‘goodhtë mirë që burri të mos prekë gruan e tij. Preferenca për përkthimin e dytë është përdorimi i foljes në fjali që do të thotë ‘prekje’. Ishte një eufemizëm në greqisht dhe latinisht, si dhe disa gjuhë bashkëkohore, për marrëdhënie seksuale.

2 Për shkak të problemit të tundimit seksual secili burrë duhet të ketë (është një urdhër) gruan e vet dhe secila grua [grua] duhet të ketë burrin e vet. Folja ‘kanë’ është gjithashtu një sinonim i marrëdhënieve seksuale.

3 Burri ka një detyrim të angazhohet në marrëdhënie seksuale me gruan e tij, dhe gruaja ka të njëjtin angazhim.

4 Trupi i gruas nuk është ‘pronë’ e saj personale dhe as është e burrit. Pasi të jetë martuar, ai nuk duhet të bëjë

marrëdhënie seksuale me një grua tjetër. Nuk është e mundur të gjesh një referencë tjetër në literaturën e botës antike, e cila mëson se burri ia dorëzon trupin e tij ekskluzivisht gruas së tij në martesë. Në fakt, në botën laike, ishte tradicionale në ditën e dasmës t’i deklaronte nuses se kur burri i saj kryente shkelje kurore me një prostitutë ose një grua me një virtyt të lehtë, nuk ishte një shenjë që ai nuk e donte, por thjesht një mënyrë për të kënaqur pasionet e tij.

5 Të mos bësh marrëdhënie seksuale në martesë është të privosh personin tjetër. Pali e ndalon një abstenim të tillë përveçse me pëlqimin e ndërsjellë dhe më pas vetëm për një sezon lutjeje, ndoshta i lidhur me crisis krizën aktuale’. Ai paralajmëron se Satanai është një rrugëtues që mund të tundojë seksualisht një partner dhe për këtë arsye ata duhet të mblidhen përsëri (një folje tjetër për marrëdhënie seksuale) përsëri për shkak të tundimit për pabesi.

Ky përjashtim tregon stresin biblik mbi rëndësinë e marrëdhënies seksuale si pjesë dhe parcelë e strukturës së martesës. Ai nuk u dha thjesht për qëllimin e korrijes dhe as nuk është i pandershëm (krhs. Hebr. 13, 4). A ishte ajo që disa çifte të krishtera, duke lexuar shenjat e kohërave me uri dhe tërmete, vendosën të abstenojnë nga marrëdhëniet seksuale? Kjo do të ishte forma e vetme e pranueshme e kontracepsionit. Bekimi iu premtua gruas jo shtatzënë në kohën e shtrëngimit (Marku 13,17).

7, 6-7 Dhurata e beqarisë dhe martesës Në deklaratë e them këtë si një lëshim dhe jo si një urdhër, kjo i referohet 6-7 dhe jo vs 1-5. Në vs 2-3 dhe 5 ai lëshon gjashtë komanda – “duhet” në NIV përkthen foljet e komandës.

7 Ai dëshiron që të gjithë njerëzit të jenë ashtu siç është dmth i pamartuar. Por, që është forma e theksuar Greke këtu, ai e pranon se secili person ka dhuratën e tij, karizmin, nga Zoti, d.m.th. është një i vetëm dhe një tjetër i martuar. Pali nuk do të thotë se të gjithë duhet të martohen. Beqariteti në disa shoqëri është subjekt i një induendo mizore. Ndonjëherë në kishë ajo ka qenë ose mbivlerësuar ose nënvlerësuar, në secilin rast në kundërshtim me fjalën e Zotit. Ajo, si dhuratat e tjera, është një personale për një individ nga Zoti.

7, 8-9 Ata pa partnerë martese

Për të pamartuarit dhe të vejat them: preferohet që ata të mbesin në gjendjen e tyre aktuale. Sidoqoftë, Pali pranon që kjo mund të mos jetë e mundur dhe vëren se në raste të tilla një person, d.m.th duhet të martohet, sepse është më mirë të martohet sesa të mbushet me dëshirë seksuale të pakontrolluar. Një person i tillë duhet të pranojë që karizma e Zotit për ta është martesë.

7.40-11 **Të martuarve**

Këtu Pali bën dallimin midis një thënieje të njohur për Jezusin, d.m.th. Zoti (10, 12) si i veçantë nga i veti. Kjo nuk do të thotë se ajo që thotë Pali nuk është autorizuese, por që nuk është thënë më parë (nga Jezusi) dhe kështu është një dekret i ri.

Gruaja e krishterë nuk është e lirë të ndahet nga burri i saj. Pali pranon se ka raste kur është e nevojshme. Sidoqoftë, në rrethana të tilla ajo ka vetëm dy mundësi, d.m.th. të mbetet e pamartuar (lit. E ndarë) ose përndryshe të pajtohet me burrin e saj. Burri është i detyruar nga të njëjtat rreptësi që Pali

tregon duke ndaluar mundësinë e divorcit. Supozohet se imoraliteti i penduar është përjashtim (Mt 19, 9). Të dy partnerët duke qenë të krishterë nuk sigurojnë lumturinë e tyre, por kjo ndodh nëse ata jetojnë së bashku në dashuri dhe respekt reciprok. Të gjitha veprimet e paqëndrueshme për të cilat nuk janë penduar kanë pasoja të qëndrueshme.

7,12-16 **Opsionet me një partner jobsimtar**

Pali ka në mendje martesat e kontraktuara përpara se njëri prej partnerëve të bëhej i krishterë. Kërkesa duke nënkuptuar që një e ve e krishterë mund të rimartohet vetëm me një të krishterë sugjeron që të krishterët nuk ishin të lirë të martoheshin me ata që nuk e ndanin besimin e krishterë (7,39). Për më tepër, apostujt kishin gra që quhen ‘motra’ d.m.th. besimtare (9, 5).

12 Të kesh një partner që nuk ishte i krishterë nuk ishte arsye për ndarje ose divorc nga burri besimtar. Mund të ketë pasur presion për ta bërë këtë në mesin e disa të krishterëve për shkak të një keq-leximi të DhV, i cili kërkoi që hebrenjtë që kontraktuan marrëdhënie me joJews, duke e ditur plotësisht ndalimin e DhV, duhet ta heqin atë grua. Nëse jo-kristiani dëshironte të qëndronte, burri nuk duhet të divorcohet nga ajo. Origjina e martesës është e dhënë nga Zoti për të gjithë njerëzimin (Gn. 2, 21-24) dhe nuk është krijuar thjesht për të krishterët. E njëjta gjë vlen edhe për gruan e krishterë (13).

14 Nuk ka asgjë të parëndësishme në marrëdhënie. Përkundrazi, ka një ndikim shenjtërues ku përfitimet e bekimeve të Krishtit derdhen tek personi tjetër. Nëse marrëdhënia do të ishte një e pa pastruar, atëherë edhe

fëmijët do të ishin të pa pastërtuar, por fakti është se ata janë të shenjtë. Ky është një rast në Bibël ku shpallet statusi i fëmijëve të një ose të dy besimtarëve. Të krishterët që vijnë nga shoqëritë ku theksi kryesor është në korporatën, veçanërisht në familje, do të piren ta konsiderojnë këtë si një deklaratë të statusit të krishterë të fëmijëve të tyre. Të tjerët nga Perëndimi do të marrin një këndvështrim tjetër, bazuar në kohë në dallime emërtuese, dhe mund të pasqyrojnë diçka nga besimet e pashprehura të epokës së veçantë në të cilën ato ishin formuluar.

15 Nëse një burrë jobesimtar dëshironte të linte gruan e tij, atëherë gruaja duhej ta linte. Ndonjëherë bota antike shqetësohej për gjykimin e perëndive nëse një person heq dorë prej tyre në favor të ndonjë feje të re. Gratë në shekullin e parë në zonat Graeco-Romake në veçanti, mund të ndaheshin me lehtësi nga burrat e tyre. Ata thjesht kërkuan prapin e tyre prapa. Nëse nuk u kthye, atëherë sipas ligjit Romak, 18% interes mbi vlerën e saj u ngarkua deri sa burri të respektohej. Nëse gruaja dëshironte të largohej sepse burri i saj ishte i krishterë, atëherë asnjë pengesë nuk duhej të vihej në rrugën e saj, p.sh. duke mbajtur peng pajën. Zoti e ka thirrur popullin e tij të jetojë në paqe dhe jo përçarje të përhershme. Sigurisht që ta mbash atë, sido që të thotë se mund të jetë kërkimi për të shpëtuar martesën, përfundimisht do të rezultonte në pakënaqësinë e procedurave gjyqësore. Të krishterët nuk ishin të detyruar në rrethana të tilla, d.m.th. nuk ishin të lidhur me atë martesë dhe për këtë arsye me implikim të lirë për t'u martuar, por vetëm “në Zotin” (krhs. V 39). Divorci lejohet kur njëra partner braktis martesën për shkak të shndërrimit të krishterë të partnerit tjetër.

16 Ndërsa shpresa mund të ketë qenë që partneri jo-i krishterë do të besonte dhe kështu çdo përpjekje e bërë për të vazhduar martesën, nuk kishte asnjë garanci absolute se kjo do të ndodhte.

7, 17-24 **Thirrja personale e Zotit**

Pali merr temën e thirrjes së Zotit nga v 15 dhe jep një përmbledhje të mësimëve që ai dha në të gjitha kishat.

17 Vendi në jetë do të thotë lit. ‘Thirrje ‘ose‘ klasë’. Kjo e fundit ishte se si termi përdorej nga shkrimtarët laikë. Njerëzit u klasifikuan si racial ashtu edhe social në shekullin e parë me privilegje që u jepeshin grupeve të veçanta. Si parim i përgjithshëm, Pali thotë se ata ishin për të mbajtur vendin e tanishëm që Zoti i caktoi secilit dhe ashtu si thirri secila. 18 Hebrejtë e Rinj u përpoqën të shpëtonin hebrejtë e tyre duke kaluar një operacion kirurgjikal për të fshehur rrethprerjen e tyre. Ata e bënë këtë për të përparuar në arsimin e tyre si në gjimnaz, ashtu edhe si qytetarë. Por të krishterët hebrej ishin të ndaluar të hiqnin dorë nga hebrejtë e tyre, me qëllim që të ngjiteshin në shkallët shoqërore. Kjo ishte një periudhë e antisemitizmit, siç vërehet te Vap 18, 1-2. I krishteri johebrej nuk ishte i lirë të nënshtrohej rrethprerjes – arsyet për të dashur ta bënin këtë përshkruhen në letrën Galatiane.

19 Për sa i përket pëlqimit të Perëndisë, as rrethprerja dhe as parrethprerja nuk ishin çështja kryesore. Bindja ndaj urdhrave të Zotit ishte shumë e rëndësishme.

20 Pali përsërit mësimet e tij lidhur me pranimin e rendit providencial të racës dhe rrethanave të dikujt.

21 Skllevërit shtëpiake, përveç atyre të familjes Imperial, kishin të drejtë për t'u liruar pas 7 vjetësh. Skllavi i krishterë nuk duhej të shqetësohej nga statusi i tij. Këtu Pali nuk kërkon që ai të mbetet në thirrjen e tij edhe nëse ai ka të drejtë të lirohet – lit. 'Por dhe nëse ai ka fuqinë ose të drejtën ta bëjë këtë '. Ai mund të bëhet një çlirimtar. Lirimi i skllevërve inkurajohet, edhe pse shoqërohej me detyrime detyruese ndaj zotit të dikujt që ishte tani mbrojtësi i dikujt.

22 Pali e zhvillon këtë temë duke sqaruar se kur thirret nga Zoti për shpëtim, skllavi pëson një çlirim dhe bëhet lirishtes i Zotit. Paradoksalisht, qytetari i lindur i lirë që bëhet i krishterë,

bëhet skllav i Krishtit.

23 Paratë e shpërblimit u paguan për lirimin e disa skllevërve dhe Pali aludon në koston e Krishtit për të siguruar lirinë e tyre. Ai i urdhëron frerenët të mos bëhen skllevër të njerëzve. Ndërsa mund të duket e jashtëzakonshme, në shekullin e parë, burrat e lindur Grek pa shitje u shitën në shtëpinë e qytetarëve romakë, duke mbajtur shpesh postin fitimprurës të administratorit të një familjeje. Ata mund të investonin fondet e pronarit të tyre dhe të drejtonin biznesin e tij, duke grumbulluar në mënyrë të ligjshme pasurinë. Ishte e mundur që ata të blinin rrugën e tyre nga skllavëria e tyre vullnetare, dhe kështu të fitonin nënshtetësinë romake si të liruar, dhe për pasardhësit e tyre të siguronin shtetësinë romake si fëmijë të porsalindur. Ishte jo vetëm pasuria që llogaritej në perandorinë Romake, veçanërisht në një koloni romake si Korinti, por duke e quajtur klasë ose status të d.m.th.

24 Përsëri Pali përsërit që ata qëndrojnë në situatën në të cilën Zoti i ka vendosur – lit. ‘Secila në të cilën ai u thirr, le të mbetet me Perëndinë’. Ndërsa të rinjtë kërkonin të ishin me lëvizje lart, për të fituar pasuri dhe status, ata që ishin në kishë duhej të gëzoheshin në rendin providencial të jetës së secilit të krishterë. Kërkimi i lakmuar, i shtyrë për lëvizshmëri ishte i ndaluar.

7.25-38 **Për t’u martuar tani ose për të pritur**

Në shekullin e parë, ata që ishin fejuar për t’u martuar ishin të përkushtuar ndaj njëri-tjetrit, me divorc të vetmen mjet për ta hequr atë (krhs. Mt. 1, 1-9). Është e ngritur nga disa të rinj që ishin fejuar ishte nëse do të martoheshin apo jo tani, duke marrë parasysh rrethanat shqetësuese aktuale në Korint.

25 Pali nuk ka asnjë urdhër nga Zoti, d.m.th. Jezusi (krhs. V. 10), të paktën asnjë fjalë nga shërbimi tokësor i Jezuit, për këtë çështje që lindte nga rrethana të pazakonta rajonale. Duke dhënë përgjigjen e tij si ai që për mëshirën e Zotit është i besueshëm, ai jep udhëzime të rëndësishme pastorale dhe shpirtërore dhe e bën këtë brenda një kornize të gjerë teologjike mbi natyrën e të jetuarit në martesë.

26 Për shkak të krizës aktuale në Korint (shiko hyrjen në kap. 7) është mirë që ‘çiftet e fejuara’ të mbeten të fejuara dhe të mos vazhdojnë martesën dhe konsumimin e saj, megjithëse nëse ata vendosin të martohen, asnjë mëkat nuk ka qenë kryer.

29-35 Përcaktimi teologjik. Ai shpjegon se koha e lit. ‘Është shkurtuar’. Kjo është marrë shpesh për të nënkuptuar se fundi është i afërt. Pamja laike e paprekshmërisë dhe e

ardhmës së pandryshueshme të botës ishte tema e diskutimit të shekullit të parë. Për të krishterin koncepti i kohës, kairos, kishte ndryshuar rrënjësisht. Jeta tani mjet (një perspektivë e re, kështu që martesë, pikëllimi dhe bërja e parave nuk duhet të jetë gjithëpërfshirëse. Të gjitha këto dukeshin ndryshe me orën e re të krishterë, sepse bota në formën e saj të tanishme po kalonte, nuk ishte e pathyeshme. Brenda këtij korniza teologjike, Pali shprehu shqetësimin e tij që ata që ngritën çështjen duhet të jenë të lirë nga ngarkesat e jetës në shqetësimin e tanishëm. Detyra e çdo njeriu të krishterë të pamartuar është të shohë se si ai mund t'i pëlqejë Zotit – nuk kishte asnjë koncept për të kënaqur veten e tij.

33 Detyra e burrit të martuar ishte të shihet se si mund t'i pëlqente gruas së tij – martesë e krishterë nuk ka vend për vetë-përqendrim.

34 timeshtë e qartë se koha e tij është e ndarë në mes të pëlqimit të gruas së tij dhe Zotit – martesë vendos detyrime shtesë mbi të. Gruaja e pamartuar nuk është ndryshe në thirrjen e saj, megjithëse shprehet ndryshe – ajo do t'i kushtohet Zotit si në trup ashtu edhe me shpirt (krhs. 6, 19-20). Gruaja e martuar ka një detyrim të ngjashëm për të mos e kënaqur veten, por burrin e saj.

35 Këshillat e Palit motivohen nga shqetësimi i tij për mirëqenien e tyre, jo për t'i kufizuar ato, por në mënyrë që ata t'i japin Zotit një devotshmëri të pandarë.

36-38 Faktorët që ndikojnë në vendim.

36 Vendimi për të vazhduar në konsumimin e martesës rregullohet nga disa faktorë: (i) Nëse dikush mendon se po vepron në mënyrë të padrejtë ndaj saj. Ndoshta anëtarët e familjes së saj mendojnë se ai duhet të përmbushë premtimin

e tij dhe të martohet me të; (ii) nëse marrëdhënia e tyre ka arritur në lulëzimin e saj të plotë – siç është kështu, atëherë çiftet e reja tërhiqen më shumë fizikisht me njëri-tjetrin ndërsa afrohet koha e martesës. Përkthimi i klauzolës nga NIV nëse ajo po fillon në vite nuk ka gjasa për ligjin romak që kërkonte që një grua të martohej deri në kohën e vitit të saj të pesëdhjetë. Termi mbart idenë e flower lulëzimit të plotë 'të ndjenjave seksuale cf. gjithashtu vargu tjetër ku ai ka kontroll mbi vullnetin e tij, d.m.th. disqet seksuale, dhe (iii) nëse ai mendon se duhet të vazhdojë, atëherë ai duhet. Ai nuk po vepron në mënyrë të duhur.

37 Vendimi për të mos proceduar rregullohet gjithashtu nga disa faktorë:

(i) ai e ka zgjidhur çështjen në mendjen e tij,

(ii) ai nuk është nën asnjë detyrim që supozohet nga familja ose të afërmit, (iii) ai ka kontroll mbi veten e tij, d.m.th. ndjenjat e tij seksuale,

(iv) dhe e ka bërë mendjen që të mos martohet, atëherë ky person bën edhe gjënë e duhur.

38 Edhe pse ka vështirësi aktuale në Korint, njeriu që martohet ka bërë gjënë e duhur. Pali nuk është kundër martesës (krhs. V 7b). Burri që nuk martohet ka bërë më mirë, duke pasur parasysh kompleksitetet e tanishme. Vendimi për t'u martuar vendoset me të drejtë në duart e të rinjve të fejuar, të cilët duhet të gjykojnë vetë dhe situatën e tyre. Pali përcakton parametrat për vendimmarrjen e tyre.

7, 39-40 **Vejushat**

Pali përsëri përsërit karakterin lidhës të martesës së krishterë. Një grua është e lidhur me burrin e saj, me

përrjashtime të veçanta nga 13, 15. Ajo është e lirë të martohet nëse është e ve, por burri i saj duhet të jetë i krishterë. Ligji romak kërkonte që një e ve të rimartohej brenda 18 muajve nga vdekja e burrit të saj, nëse ajo nuk ishte 60 vjeç. Sipas gjykimit të Palit, duke pasur parasysh vështirësitë e tanishme, ajo është më e lumtur nëse mbetet ashtu siç është. Babai i saj ose djali i saj i madh do të ishin zotër të priftit të saj dhe do të siguronin nevojat e saj. Pali është i bindur që ai ka Shpirtin e Zotit ndërsa ai e shkruan këtë.

8, 1 – 11, 1 **Detyrimet e Ungjillit në një botë pluraliste**
 8, 1-13 **Mishi flijuar idhujve**

Kjo është botimi tjetër i ngritur nga korintasit. Për ata të krishterë që jetojnë në shoqëritë ku ushqimi u ofrohet ende idhujve, qoftë në shtëpitë e tyre jokristiane, në darka ose në tempuj, ekziston një menjëhershmeri e caktuar në këtë diskutim. Në këto kapituj, megjithatë, ka detyrime të ungjillit që janë të detyrueshme për të gjithë të krishterët. Apostulli përfundon me urdhrin që të gjithë duhet të bëhen imitues të tij ashtu siç është i Krishtit.

Fjalët hyrëse për tani tregojnë se, ashtu si në 7, 1, kjo pjesë fillon me një citat nga letra që korintasit i kishin dërguar Palit. Vargu sugjeron që korintasit shkruajtën, “Ne e dimë se të gjithë kemi njohuri”, domethënë njohuri për flijimet dhe idhujt. Pali përsërit frazën tani rreth në 4 me një lidhës pra, i cili shpjegon këtë njohuri. Prandaj mund të supozojmë se dija e përmendur në v 1 ishte unë e di se një idhull nuk është asgjë në botë, dhe se nuk ka Zot tjetër përveç një, (4). Shtë e mundur që e gjithë vs 4-6 mund të jetë citim dhe që

pasqyron mësimet standarde nga Pali për idhujt dhe perënditë dhe Perëndinë e vërtetë dhe të gjallë të cilit i janë drejtuar korintasit në mënyrë që të bëhen të krishterë (1 Sel. 1, 9 -10). Me sa duket disa të krishterë po hynin në tempull i cili përmbante idhuj dhe po hanin ushqimin e ofruar atje. Me shembullin e tyre ata po inkurajonin të krishterët e tjerë të bëjnë të njëjtën gjë, ose të paktën ishin në rrezik për ta bërë këtë (10). Ata që e bënë këtë mund ta kenë argumentuar çështjen mbi baza teologjike: nuk ka asnjë problem në pjesëmarrjen e një të krishteri në një festë pasi që vetë Pali mësoi se ekziston vetëm një Zot dhe një Zot dhe se një idhull nuk është asgjë. Duket se disa po mbronin të drejtën e tyre për të ngrënë në një tempull idhulli, ndërsa të tjerët ishin të pasigurt, dhe kisha kërkoi sqarime për këtë çështje. Pali diskuton se si i trajtonte të drejtat e tij si një model sesi të krishterët e tjerë duhet t'i ushtrojnë të tyre.

1 Pali e zgjidh problemin duke deklaruar rrezikun që dituria do t'i shtyjë njerëzit, ndërsa besimi i krishterë do të thotë të lidhet me të tjerët në një mënyrë të dashur. Dashuria i ndërton njerëzit, sepse kërkon të dhurojë disa bekime për të tjerët.

2 Ai u dërgon një paralajmërim të krishterëve që mendojnë se dinë gjithçka për këtë çështje dhe e kanë zgjidhur çështjen në kënaqësinë e tyre, (prandaj vendimi i tyre për të ngrënë në tempullin e idhullit). Ata nuk e dinë akoma siç duhej, lit. 'Siç është e nevojshme të dihet'.

3 Disa dorëshkrime greke i lënë të dy referencat për Zotin në këtë pasazh. Sidoqoftë, ajo që është e vërtetë për marrëdhëniet e Zotit me ne është gjithashtu e vërtetë për marrëdhëniet e të krishterit me të tjerët. Burri që e do është ai

që e njeh me të vërtetë ndërsa njeriu që thotë se ‘e di’ nuk vepron domosdoshmërisht në një mënyrë të dobishme për të tjerët. Kjo është çështja e vërtetë sepse disa korintasve nuk po veprojnë jashtë dashurisë por thjesht po ushtrojnë të drejtat e tyre.

4-6 është një deklaratë e rëndësishme kredenciale e bërë në kontekstin e pluralizmit fetar dhe është po aq e rëndësishme për tu pohuar tani siç ishte atëherë. Ekziston vetëm një Zot i vërtetë dhe i gjallë dhe idhujt nuk janë asgjë (krhs. Dt. 6, 4; Is. 40, 25-26).

5 Megjithatë, Pali dhe të tjerët vëzhguan shtrirjen e madhe të idhujtarisë në Korint, ku adhuroheshin shumë perëndi. Pali nuk u jep atyre hyjninë sikur të ishin shprehje të ligjshme të Zotit. Në të kundërt ai thotë se janë të ashtuquajturat. Kjo frazë u përdor për të përshkruar diçka që u afirmua në mënyrë popullore, por gabimisht. Termat perëndi dhe zotër ishin sinonim në gjuhën fetare pagane. Pali i përdor ata këtu për të balancuar ato që ai thotë në 6, ‘por (një deklaratë e fortë negative) për ne ekziston vetëm një Zot, Ati, që është Krijuesi i të gjitha gjërave dhe për të cilin ekziston i krishteri. Qëllimi ynë në jetë është t’i shërbejmë atij, dhe jo thjesht ta përmbushim nevojat tona, në mënyrë që të ndjekim interesat tona (krhs. Vap 27,23). Të krishterët nuk janë thjesht teistë. Për ta ka vetëm një Zot, Jezu Krishti dhe ai është agjent i gjithçkaje që është krijuar (krhs. Gjn. 1, 3) dhe ai përmes të cilit jetojmë.

7 Por jo të gjithë të krishterët besojnë me vendosmëri se një idhull nuk ka fuqi. Adhuresit e shekullit të parë do të thoshin një idhull, ‘Kjo është Athena’, duke besuar se perëndeshë ishte vërtet atje. Të krishterët u quajtën ateistë

sepse nuk kishin statuja. Sakrifica e ushqimit për një idhull nuk ishte një zakon i padëmshëm për të krishterin e dobët, i cili, nëse hante, ndihej i ndotur – një pamje që akoma mbahet nga disa të krishterë në Lindje sot.

8 Të krishterët e sigurt në Korint do të pajtoheshin me parimin e deklaruar në lidhje me ushqimin.

9 Sidoqoftë, ata paralajmërohen se ushtrimi i ‘lirisë së tyre, më mirë ‘e drejtë’, – fjala këtu është e njëjta që përdoret në 9, 4, 5, 12, 15 – mund të jetë e dëmshme për ata më të dobët se ata. Kjo mund të ketë qenë e drejta për të marrë pjesë në festat e lojërave, ose në raste të rëndësishme qytetare, një të privilegjeve që i janë dhënë elitës. E para ka më shumë të ngjarë që lojërat e afërta islamike nuk u mbajtën ndërsa Pali ishte në Korint, dhe kështu problemi nuk i ishte paraqitur atij, ndërsa ai ishte vërtet atje. Ne e dimë se të gjithë njerëzit e rëndësishëm të Korintit u ftuan në tre festa nga presidenti i lojërave.

10 Frika e Palit është që një i krishterë, duke parë të krishterë të tjerë duke ngrënë në tempullin e idhullit, do t’i heqë dorë presionit për t’u pajtuar, dhe në këtë mënyrë do të pengohet.

11 Ai është shkatërruar pasi zhvendoset në paganizëm si rezultat i atyre të krishterëve që duan të hanë në tempullin e idhujve në mënyrë që të japin një deklaratë se një idhull nuk është asgjë.

12 Nuk është një ushtrim i të drejtave të tyre, por mëkat kundër vëllait të tyre dhe, pra, kundër Krishtit. Duke pasur parasysh marrëdhënien e ngushtë midis Zotit dhe fëmijëve të tij që Pali zbuloi gjatë konvertimit të tij, të dëmtosh të krishterët është të dëmtosh Krishtin (Vap 9, 1-4).

13 Pali përcakton kërkesën e parë që ka të bëjë me imitimimin e tij dhe të Krishtit (11, 1). Nëse ushtrimi i një të drejte bën që vëllai të bjerë në mëkat, atëherë duhet të shmanget me çdo kusht.

9, 1-14 **Të drejtat dhe shërbesat**

Pali vazhdon të demonstrojë përsëri një të vërtetë nga shërbesa e tij (krhs. 2, 1, 3). Ai gjithashtu i jep atij një mundësi për të mbrojtur shërbimin e tij për ata që gjykojnë mbi të duke shpjeguar arsyet pse ai nuk i kërkoi të drejtat e tij si apostull (shih 9, 3). Ai e drejton këtë pjesë të argumentit të tij kryesisht me një seri pyetjesh që të gjitha kërkojnë përgjigjen ‘po’.

Efektiviteti i shërbesës së tij apostolike në Korint është i qartë, edhe pse disa tani pyesin nëse ai duhet të kthehet për një periudhë tjetër të ministrisë (krhs. 16,12). Ai është një apostull d.m.th ai që ka parë Zotin (krhs. Vap 9,17). Vetë ekzistenca e kishës Corinthian është dëshmi e njohjes hyjnore të shërbimit të tij d.m.th. apostullimit të tij në Zot (2).

3 Ndërsa ministria e tij ka qenë nën kontroll nga disa prej kritikëve të tij, mbrojtja e vlefshmërisë së apostullimit të Palit që ai ka shprehur në terma të përgjithshëm, në kundërshtim me 1-2, përshkruhet në detaje me një seri pyetjesh.

4 Pali përcakton të drejtat e një apostulli – të drejtën e mbështetjes; 5 e drejta për t’u martuar (shënim, për një të krishterë); dhe e drejta e gruas për të shoqëruar burrin e saj (një parim i thyer nga disa heronj misionarë të shekullit të kaluar, krhs. 7, 3-5) si dhe gratë e apostujve të tjerë dhe vëllezërit e Zotit (këta të fundit dikur ishin skeptik, Mk. 3,31; Gjn 7, 2-3, por tani duke besuar, Vap 1,14, dhe ishin qartë

dëshmitarë të rëndësishëm për Jezusin); 6 e drejta për t'u mbështetur plotësisht ose siç pyet Pali, A është vetëm unë dhe Barnaba që duhet të punojmë për të jetuar? 7 Këto të drejta janë aq të dukshme sa e drejta e pagave për ushtarët, e drejta e pronarëve të vreshtave për të korrat dhe e drejta e barinjve për qumështin.

8-9 Të drejtat e përmendura në v 7 nuk janë thjesht konventa laike, por mbajnë miratimin e DhV, duke cituar Dt. 25, 4, ku edhe kau nuk duhet të mashtrohet. Përkthyesit hebrenj e shihnin kaun si përfaqësues të të gjitha llojeve të punëtorëve, të qenieve njerëzore dhe të kafshëve dhe panë që ligji ishte i drejtuar që njeriu të bindej. Kjo është arsyeja pse është shkruar për ne, për shkak të të drejtave të mbjellësit dhe korrësve të të korrave. Ata punuan në pritje të përfitimit të të korrave.

11 Mbjellësi shpirtëror (krhs. 3, 6), në këtë rast Pali në Korint, gjithashtu ka të drejtën e asaj korrje.

12 Por ai nuk e ka ushtruar ligjin e tij me ta. Përkundrazi, ai e dëmtoi veten e tij dhe i dha çdo gjë, d.m.th. ndonjë zhvendosje e shkaktuar nga natën dhe ditën e tij të punës (krhs. Vap 20,35). Ai e bëri këtë në mënyrë që të mos vendosë pengesë në rrugën e dëgjuesve të tij ndërsa paraqiti ungjillin. Ky është parimi i dytë i Palit, i cili zgjeron pikën e tij në 8,13, duke rritur qëllimin e tij për të përfituar jo-të krishterët.

Megjithëse oratorët erdhën në qytete duke premtuar të dhurojnë përfitime qytetare dhe arsimore, (krhs. Komenti 2, 1-5), ata që i dëgjuan ata e dinin se në fund të fundit ishte potenciali i zgjedhjeve të pasura financiare për folësin. Audienca ishte e interesuar vetëm për aftësinë e folësit për të

demonstruar oratorinë e tij në gjuhën argjendi, dhe jo temën e fjalimit që ata vetë shpesh e emëronin nga dyshemeja. Në krahasim, shqetësimi dërrmues i Palit ishte përmbajtja e mesazhit të tij me lajmin e tij të mirë. Prandaj ai u përpoq të distancohej nga çdo identifikim i mundshëm me folësit sekularë, në mënyrë që të fitonte një dëgjim të mirë për mesazhin e tij unik.

13 Duke diskutuar konventat laike që Pali hoqi dorë për shkak të rrezikut që ata të keqkuptoheshin, ai citon gjithashtu të drejtat e priftërinjve flijues të DhV, dhe 14 dekretin e Zotit Jezus që predikuesit e ungjillit kishin të drejtë të mbështeteshin, lit. ‘Jashtë ungjillit’ (krhs. Mt 10,10). Ajo e drejtë e urdhëruar nga Zoti u la mënjanë, sepse në kontekstin jo-hebre, Pali pa që pretendimi i të drejtave të tij do të krijonte një pengesë me njerëzit për të cilët ishte menduar ungjilli.

9, 15-23 Ungjilli falas i Palit

15 Diskutimi i parave në botën laike ishte një sinjal se kërkoheshin para, kështu që Pali sqaron se nuk po kërkon pagë prapa. Ai më mirë do të vdiste sesa të grabitej me mburrjen e tij të një ungjilli të lirë. 16 Ai nxiton ta sqarojë këtë duke zbuluar kufizimin hyjnor nën të cilin vepron (2 Kor. 5,14) dhe madje të shqiptohet kundër vetes nëse ai nuk arrin të kryejë detyrën e tij.

17 Nëse predikon ungjillin sepse dëshiron, ai ka një shpërblim. Nëse predikon sepse i duhet, ai thjesht po e shkarkon rolin e tij si një administrator i ungjillit (krhs. 4, 1).

18 Cili është shpërblimi i Palit për të dashur të predikojnë ungjillin? Kënaqësi që ai mund ta ofrojë falas. Në një shoqëri

ku avantazhi personal, madje edhe me përfitime qytetare, pranohej gjithnjë si faktori motivues, avantazhi i Palit, ishte duke parë ungjillin unik të hirit të lirë të Zotit që u ofrohej pa kosto për dëgjuesit e tij. Veprimi i tij tregoi vetë karakterin e porosisë së tij. Ai nuk do të kërkonte të drejtat e tij.

19 Ata që punësuan mësues sekularë mendonin se i zotëronin ata, veçanërisht nëse ata vepronin si tutorë privatë në familje. Edhe pse disa nga punimet e Palit ishin bërë në kuadrin e familjeve të mëdha me kishat e shtëpive të tyre, ai dëshmon për faktin se ai ishte një agjent falas. Megjithatë, edhe pse ai e ka këtë liri (krhs. 9, 1, pyetja e tij e hapjes) ai nuk e përdor atë. Ashtu si Zoti i tij (Fil. 2, 7-8), ai zgjodhi të ishte skllav i të gjithëve, në mënyrë që të fitojë disa për Krishtin. Pali është par excellence misionare ndër-kulturore dhe nuk është skllav i konventave ungjillëzuese.

Përshtatshmëria e tij shihet në ndjeshmërinë e tij kur predikon hebrenjtë, edhe pse nuk është nën ligj (20); jo hebrenjve, duke bërë përshtatjet e nevojshme kulturore në përpjekjet e tij misionare si në predikim (krhs. Vap 17, 22-31) ashtu edhe në kontaktet ungjillëzuese (21; shiko 10,30); dhe për bestytnitë, si Zoti i tij që nuk e shuan fitilen e zjarrtë (22).

Tani Pali parashtron parimin e tij të tretë – ndjeshmërinë ndaj kontekstit kulturor. Unë jam bërë tregon që në një moment të kohës ai e mori këtë vendim si një strateg misionar. Ai do të ishte ndërkulturor në prezantimin e tij të ungjillit dhe në stilin e jetës, dhe, me të gjitha ... mjetet, inovative në qasjen e tij.

23 Veprimet e tij ishin vetëm për hir të ungjillit, dhe motivimi i tij ishte të merrte pjesë në bekimet e tij. Pali ishte

pa dyshim një apostull i lirë. Ata që e orientojnë zakonisht jetën e tyre për të ndarë ungjillin, janë ata që e provojnë më së shumti lirinë e saj freskuese, pasi e shohin atë duke i çliruar të tjerët.

9,24 – 10,13 Duke vrapuar dhe duke mos rënë, Pali tani fillon të merret me çështjen e rreziqeve të sjelljes seksuale që ishte një tipar i tillë i festave në tempull. Ai e bën këtë duke përmendur së pari shembullin e vetëdisiplinës së tij dhe pastaj duke kundërshtuar atë me atë që ndodh me popullin e Zotit kur ata vendosin zemrat e tyre mbi gjërat e liga. Qëllimi i tij është t'i parandalojë korintasit të bëjnë të njëjtën gjë (10, 6).

24 Pali tërheq pamjet nga ngjarjet atletike të lojërave të famshme Isthmiane të mbajtura afër Korintit. Ai i inkurajon ata të bëhen vrapues me padurim duke ecur përpara drejt vijës së mbarimit.

25 Ai u kujton atyre disiplinat e rrepta të dietave dhe stërvitjes që iu nënshtuan sportive për të fituar një kurorë, e cila në kohën e tij, ishte bërë nga selino. Në të kundërt, raca e krishterë është ajo që mban një shpërblim të padurueshëm.

26 Pali e krahason shërbesën e tij me atë të një vrapuesi që e di se ku po vrapon. Ai është gjithashtu si një boksier, por jo një hije (oratorët që demonstrojnë aftësinë e tyre oratorike para turmave, dhe jo në debate aktuale u sollën si boksierë hije).

27 Kundërshtari ishte trupi i tij dhe orekset e tij. Kjo është ajo që nënshton Pali, për dallim nga oratorët të cilët mburren se të ardhurat e tyre u jepnin të drejtë të ndiejnë shqisat e tyre me të jetojnë trazira në festa, dhe u kritikuan

për mësimin e virtytit, por duke jetuar në mënyrë të kundërt. Pali është thellësisht i vetëdijshëm për nevojën për të nënshtruar orekset e tij, që mos të përmbushë shërbimin e tij të predikimit, ai t'i nënshtrohet tundimeve seksuale dhe tundimeve të tjera. Atëherë këto ishin një problem i vazhdueshëm dhe janë gjithashtu një rrezik midis ungjillëzuesve dhe udhëheqësve të krishterë në kishën e sotme. Këtu Pali ka treguar rrezikun e pengimit duke mos lënë mënjanë sjelljen mëkatore (krhs. Hebr. 12, 1).

10, 1-13 Paralajmërim nga historia e Izraelit. Ndarja tradicionale e kapitujve të caktuar këtu nga të krishterët e mëvonshëm është e padobishme. Fillon me të, duke lidhur diskutimin e skualifikimit të mundshëm të Palit nga shërbimi i tij me ata që vuajtën gjykimin e Zotit në SZ. 10: 1-13 ilustron të vërtetën që Perëndia i Zotit Jezus e gjykoi Izraelin për sjelljen e tij idhujtare. Zoti do të bëjë të njëjtën gjë me korintasit që këmbëngulin të ushtrojnë të drejtën e tyre për të ngrënë në tempuj idhujsh, përveç nëse shpëtojnë nga idhujtaria, 10, 14-22.

1-4 përcakton letrat kredenciale të patëmeta të fëmijëve të Perëndisë në shkretëtirë. Ata kishin provuar dorën e qartë udhëzuese të Zotit dhe ishin dëshmitarë të çlirimit të mrekullueshëm përmes detit (Dalja 13, 21; 14, 22). Bijtë e Izraelit hynë në përvojën e Moisiut si agjent i çlirimit të Izraelit, dhe në të njëjtën mënyrë të krishterët hyjnë në përvojën e Krishtit si çliruesin e tyre (2). Ata u ushqyen nga i njëjti ushqim shpirtëror (Shemb. 16,15, 35) dhe u siguruan nga pijet shpirtërore nga shkëmbi (Ps. 78,15), i cili ishte Krishti që i plotësonte nevojat e tyre në të njëjtën mënyrë ai

plotëson plotësisht nevojat e korintasve (1, 4-7, 30). Ai që ishte atje në fillim dhe ishte agjent i krijimit (Gjn. 1, 2-4), dhe që i mbështet të gjitha gjërat (Kol. 1,17), u përfshi në mënyrë aktive në jetën e popullit të Perëndisë në kohën e DhV vetëm pasi ai është i përfshirë në jetën e të krishterëve sot. Personi i dytë i Trinitetit nuk u shfaq papritmas për herë të parë në mishërim.

5 Megjithatë, përjashtimi i izraelitëve nga njerëzit e Perëndisë rezultoi në vdekjen e tyre në shkretëtirë. Ata janë një lloj ose shembull për të paralajmëruar korintasit që të mos përsërisin të njëjtin gabim të tmerrshëm.

Pali u jep katër ndalime korintasve, të cilat rrjedhin nga gjykimi i ashpër i Perëndisë për bijtë e Perëndisë në shkretëtirë.

(i) idhujtaria është e ndaluar, dhe Pali citon She. 32, 6, i cili do të përshkruante si duhet sjelljen e trazirave gjatë darkës në një tempull idhulli në Korint (7).

(ii) Imoraliteti seksual (8), i cili ishte sjellje e pranueshme në darka të tilla në shekullin e parë, është i ndaluar. Pasoja e një sjelljeje të tillë për Izraelin ishte përjashtimi i menjëhershëm nga komuniteti besimtar (Nu. 25, 1-9).

(iii) Testimi ose tundimi i Zotit për të vepruar (9) solli gjithashtu gjykim të ashpër (Nu. 21, 5-6). Mund të ketë qenë disa në Korint që racionalizuan ushtrimin e së drejtës së tyre për të ngrënë në tempull me arsyetimin se asgjë nuk u kishte ndodhur atyre ndërsa ata hanin, dhe për këtë arsye asgjë nuk do të ndodhte kurrë.

(iv) Ata u urdhëruan që të mos grumbulloheshin (10; Nu. 14, 2). Disa mund të jenë ankuar te Zoti për shkak të vështirësive që ata përjetuan të jetonin në një shoqëri që

mbështeste pluralizmin fetar; ata u detyruan të mohonin mirësinë e Zotit dhe rregullimin e tij provencial të rrethanave të tyre në të njëjtën mënyrë si bëri Izraeli kundër Zotit dhe Moisiut.

11 Gjykimi që u ndodhi atyre dhe që u regjistrua në DhV do të thotë që paralajmërimet e tij duhet të merren nga ata që qëndrojnë tani në përmbushjen e epokave që do të vijnë, d.m.th. përmbushja e premtimit ndaj Abrahamit për të bekuar të gjitha kombet dhe jo thjesht Izraeli (Gn. 12, 2-3).

12 Pali u shkruan atyre që mendojnë se qëndroni të fortë, pasi kanë argumentuar se për shkak se një idhull nuk ishte asgjë (8, 4), ngrënia në një tempull idhulli ishte krejtësisht e pranueshme (8,10). Atyre u jepet një paralajmërim i qartë për të mbajtur kujdes, sepse ekziston çdo mundësi që ata të bien, duke pasur parasysh qëndrueshmërinë e Zotit si gjykatës të Izraelit dhe kishës.

13 Këta të krishterë të vetë-siguruar paralajmërohen se e gjithë njerëzimi përballet me tundimin për të bërë kompromis dhe për të kryer imoralitet – dhe ata nuk përjashtohen.

10.14 – 11, 1 **Festat e idhujve dhe Darka e Zotit**

14 Të kthyerit e dashur të Palit duhet të shmangin ngrënien në tempull për shkak të rrezikut të idhujtarisë.

15 U bëhet një thirrje atyre që të mendojnë më tej për këtë çështje, dhe Pali përdor dy analogji. E para ka të bëjë me Darkën e Zotit dhe e dyta me ngrënien e sakrificave të DhV.

16 Kupa e falënderimeve ishte kupa e tretë e Pashkës. Jezusi, natën para vdekjes së tij, riinterpretoi domethënien e kësaj kupë, në mënyrë që të tregonte derdhjen e gjakut të tij në kryq dhe të ishte mjeti për të vendosur një pjesëmarrje në

përfitimet e vdekjes së tij. Ai bëri të njëjtën gjë me bukën e thyer për të shprehur të njëjtën pjesëmarrje.

17 Në të njëjtën mënyrë, fakti që të krishterët marrin pjesë nga një bukë në Darkën e Zotit tregon për faktin se të gjithë i përkasin Krishtit, se ata janë një trup në Krishtin.

18 Shoqëria e priftërinjve me altarin në DhV përmendet si baza për vendosjen e marrëdhënieve në krahasim me 19-20 (Lv 3, 3; 7,15).

19-21 Pali shpjegon se flijime pagane u ofrohen demonëve (Dt. 32,17), dhe se nuk është e mundur të pini nga kupa e Zotit dhe kupa e demonit. Interestingshtë interesante të theksohet në këtë kontekst që disa anije dhe gota të gjetura nga arkeologët në Korint kanë emrat e perëndive të veçanta mbi to.

22 Pika e lartë e argumentit është që korintasit do ta ngjallin Zotin në xhelozi. A janë ata më të fortë se ai për të mbijetuar një konfrontim të tillë?

Duke ekspozuar atë që po ndodh vërtet në vaktet pagane të flijimeve, në të cilat disa korintasve justifikuan pjesëmarrjen e tyre, Pali përdor argumentin e tyre për të ekspozuar karakterin e tij jokristian, (23-24). Si në 6, 12-13, etika që thotë se gjithçka është e lejuar është përdorur si justifikim për veprimin e atyre që mendojnë se qëndrojnë.

23 Ata argumentuan: ‘do gjë është e lejueshme’, por veprimet e krishtera bazohen në atë që është e dobishme për personin në fjalë. Mbi këtë bazë, përfundimet në 10, 19-22 tregojnë se ato që ata kanë bërë e kanë ngjallur Zotin në xhelozi dhe nuk ka arritur të dhurojë asnjë bekim për veten e tyre. Nëse gjithçka që është bërë duhet të ndërtojë të tjerët, atëherë ata kanë dështuar, pasi ata kanë qenë në rrezik të

shkatërrojnë vëllain e tyre më të dobët (krhs. 8, 10-12). Veprimet e një të krishteri duhet të jenë konstruktive në lidhje me të tjerët; kjo analogji 'ndërtuese' është unike për krishterimin dhe pasqyron kërkesën e saj që nevojat e të tjerëve të përcaktojnë sjelljen. Në të njëjtën mënyrë veprimet e Zotit ndaj nesh në Krishtin janë për qëllimin e plotësisimit të nevojave tona.

24 Përfitimet e admiruara qytetare dhe personale dhe sistemi mbrojtës i Korintit laik nuk kishin qëllimin kryesor për të përmbushur nevojat e të tjerëve; përparimi personal erdhi i pari dhe çdo përfitim për të tjerët ishte thjesht dytësor. Etika radikale e krishterë tregohet për sa i përket të mirës së të tjerëve dhe kurrë përparim personal. Korintasit që këmbëngulën në të drejtën e tyre për të ngrënë në tempullin e idhujve pa marrë parasysh nevojat e të krishterëve të tjerë, nuk kishin dashur ta duan fqinjin e tyre duke i vendosur nevojat e tij ose saj.

Në vs 25-30 Pali shpjegon se si të funksionojë në mes të pluralizmit fetar. Ushqimi i shitur në tregun e mishit të Korintit mund të hahej nga të krishterët (25). Fakti që ajo ishte ofruar në tempull para se të shitej, ishte anashkaluar nga Ps. 24, 1 të cilin thanë të gjithë hebrenjtë e devotshëm përpara se të hanin ndonjë gjë (26). Nëse një jo-i krishterë iu shtua një ftesë për darkë dhe u pranua, atëherë parimi ishte të respektonte etiketimin e të ngrënit gjithçka që i shërbente pritësit. Asnjë skrupul nuk është i përfshirë, për të njëjtën arsye të dhënë në vargun pararendës (27). Përrjashtim nga ky rregull është kur çdo person i pranishëm tërheq vëmendjen për faktin se mishi është blerë në tregun e mishit. Nëse personi beson se është gabim që i krishteri të hajë, atëherë

njeriu duhet të heqë dorë nga veprimi i tij, si për hir të tij, ashtu edhe për hir të ndërgjegjes (28). Pali e sqaron se po flet për ndërgjegjen e personit tjetër (24), dhe në këtë mënyrë thekson pikën që skrapët dhe nevojat e fqinjit përcaktojnë veprimet e të krishterit.

I gjithë diskutimi është përfunduar në 10,31 – 11, 1 duke dhënë parametrat e gjerë brenda të cilëve të krishterët duhet të veprojnë në shoqëri.

31 Së pari, çfarëdo që të bëjë një i krishterë, qoftë duke ngrënë, pirë apo ndonjë veprim tjetër, duhet të bëhet për lavdinë e Perëndisë.

32 Së dyti, as Judenjtë, as Grekët, d.m.th ata brenda ose jashtë kishës, nuk duhet të pengohen nga veprimet e ndonjë të krishterit.

33 Përsëri Pali mund të tërheqë vëmendjen për veprimet e veta për të mbështetur këtë, sepse ai kërkon të kënaqë të gjithë, pa kërkuar kurrë përparimin e tij, por të mirën e shumëkujt, në mënyrë që ata të shpëtohen.

11, 1 Ai përfundon me urdhrin që korintasit duhet të ndjekin shembullin e tij të përshkruar në diskutim, i cili është një shembull i nxjerrë nga Krishti. Përparësia e të tjerëve për sa i përket nevojës së tyre për ungjillin dhe shqetësimet e vëllait më të dobët duhet të përcaktojnë veprimet e një të krishterit.

11, 2 – 14,40 **Jeta e rregullt e kishës**

11, 2-16 **Mbulimi i kokës gjatë adhurimit**

2 Pali e lavdëron kongregacionin për respektimin e traditave që u kishte dhënë atyre në ditët e kaluara. Shtë interesante që çështjet e ngritura janë çështje me të cilat Pali

nuk merrej kur ishte aty. Nuk është një reflektim mbi kompetencën e tij, por më tepër për ndryshimet që u zhvilluan pasi ai u largua. Ajo që dekreton Pali është pjesë e traditës apostolike e cila është e detyrueshme për xhematin (shiko v. 16).

3 Pali dëshiron që korintasit të kuptojnë se Krishti është koka e çdo burri (ka më shumë të ngjarë ‘burri’), dhe ‘burri’ është koka e çdo gruaje (me shumë mundësi ‘grua’, duke pasur parasysh paqartësinë e këtyre fjalëve në greqisht). Ishte zakoni pagan që priftërinjtë e një kulti të cilët tërhiqeshin nga elita e shoqërisë për tu dalluar nga adhuruesit e tjerë duke u lutur dhe sakrifikuar me kokat e tyre të mbuluara. A ka ndonjë nga pakica e të krishterëve nga elita shoqërore që dëshironin të tërhiqnin vëmendjen për statusin e tyre duke u lutur dhe duke profetizuar me kokën e mbuluar? Ai çnderon kokën, d.m.th. Krishti, që është koka e tij, (krhs. V. 3). Nderimi do të ishte në tërheqjen e vëmendjes për statusin e tij laik kur Krishti është ai, të cilit vëmendja duhet t’i drejtohet kur lutet.

5 Everydo grua që lutet ose profetizon me kokë të zbuluar panderson kokën e saj, d.m.th burrin e saj. Shtë sikur ajo të ishte e rruar. Rruajtja e kokës së gruas që turpëron burrin e saj duke kryer shkelje kurore, ishte parashikuar me ligjin romak, i cili zbatohej në koloninë Romake të Korintit.

6 Nëse gruaja nuk e mbulon kokën, duke nënkuptuar, ajo vlerësohet si dikush që nuk pranon të njohë marrëdhëniet e saj me burrin e saj, d.m.th., statusin e saj martesor. Që gruaja të mos e mbulojë kokën në publik ishte një turp. Një grua duhet të veshë flokët e saj të gjatë, krejt të pavarur nëse ajo ka burrë apo jo. Womenshtë një grua e martuar që duhet

të veshë një vello për të treguar nënshtrimin ndaj burrit të saj. Një ekuivalent modern i një vello mund të jetë një unazë martese.

7 Njeriu nuk është i lejuar të mbulojë kokën pasi ai është imazhi dhe lavdia e Perëndisë (Gn. 1, 27a). Gruaja qëndron si lavdia e burrit të saj (Pr. 12, 4).

8 Kjo ishte rendi me të cilin u krijuan mashkull dhe femër sipas Zanafillës.

9 Në Gn. 2, 20b-23 gruaja u krijua për burrin dhe jo burri për gruan.

10 forshtë për këtë arsye dhe gjithashtu për shkak të engjëjve (krhs. Mt 18,10), gruaja duhet të ketë në kokën e saj shenjën e autoritetit të burrit të saj.

11 Në Zotin, Pali mëson reciprok si në 7, 4.

12 Pali e shpjegon këtë në lidhje me një grua që vjen nga burri dhe burrin nga gruaja. Por Pali pohon se gjithçka vjen nga Zoti.

13 Ndërsa në 10,15, Pali i bën thirrje kongregacionit të gjykojë vetë. Në këtë rast a është e drejtë që një grua (e martuar) të lutet me kokën e zbuluar?

14 Në shekullin e parë besohej se natyra përcaktonte çështje të kulturës. Padyshim që Pali e argumenton këtë edhe në mësimet e DhV ku u insistua në polaritetin e gjinive. Një burrë me flokë të gjatë ishte një turp pasi e bën atë të duket si një grua. Ndonjëherë është argumentuar se ka statuja të lashta të meshkujve me flokë të gjatë, por kështu u portretizuan perënditë dhe jo burrat.

15 Flokët e gjatë të një gruaje shiheshin si krenaria dhe gëzimi i saj dhe autorët e lashtë përmendin vëmendjen që i kushtohej flokëve të një gruaje si lavdinë e saj të çmuar.

16 Pali përfundon se nëse dikush dëshiron ta kundërshtojë këtë traditë apostolike, ata duhet të marrin parasysh se as Pali, as kishat e Perëndisë nuk kanë ndonjë praktikë tjetër. Një burrë duhet të duket si burrë dhe gruaja duhet të duket si grua.

Shtë domethënëse që Pali thotë se Zoti (Ati) është kreu i Krishtit, duke treguar kështu nënshtrimin e gatshëm brenda Trinitetit. Duket se nuk i referohet vetëm jetës së mishëruar të Krishtit, por një statusi të përhershëm.

Shënim. Duhet të mbahet mend se një problem i veçantë ishte se mbledhja e krishterë, ekklesia, kishte një homolog laik në organin drejtues të qytetit. Ai takim u mbajt normalisht në teatër. Wouldfarë do të ndodhte kur një mbledhje e krishterë, ekklesia, do të mbahej në një shtëpi private, ku një grua kishte autoritet, dhe në të cilën ajo nuk e mbulonte kokën? Ndërsa është një pikë polemike midis komentuesve, çështja këtu duket se nuk ka të bëjë me burrat dhe gratë vetvetiu, por për burrin

dhe gruaja – ky është një përkthim i ligjshëm i të dy termave. Gjithashtu ka kuptim të thënies së “kryesisë” (krhs. Efes. 5, 22-33 ku përdoren të njëjtat fjalë). Duhet të theksohet gjithashtu se nuk ishin vetëm burrat që luteshin dhe profetizuan në kishën apostolike. Gratë kishin një rol të vërtetë në adhurim. Për një diskutim mbi profecitë në kishë, shihni seksionin në ch. 14, 1-25.

11, 17-34 **Problemët rreth Darkës së Zotit**

17 Nëse Pali më parë i ka lavdëruar Corinthians për respektimin e traditave apostolike (v. 2), ai nuk mund ta bënte këtë tani kur jep urdhëra për të korrigjuar abuzimet në

Darkën e Zotit (34). Kur u mblodhën duket se nuk ishte për mirë, por për keq. Ndarjet midis anëtarëve (krhs. 1, 10-12) reflektohen gjithashtu në mbledhje. Në ekklesinë laike d.m.th takimin e qytetarëve për qëllime politike, ata nuk i fshehën ndarjet e tyre dhe të krishterët korintas u sollën në mënyrë laike për një numër çështjesh kur u takuan në ekklesia e tyre të krishterë. Fraza enigmatike dhe deri diku besoj se është se si NIV dhe përkthyesit e tjerë e bëjnë atë. Shtë për t'u habitur që Pali që është aq i informuar nga njerëzit e Chloe duhet të jetë vetëm pjesërisht i informuar në lidhje me një çështje për të cilën ai gjykon se gjykimi bie mbi disa në kongregacion. Klauzola mund të jepet në greqisht 'dhe besoj një raport të caktuar', i cili mbase ka kuptim më të mirë. Fjala e përkthyer në versionet e tjera në anglisht si 'pjesërisht', e cila është një ndajfolje, është gjithashtu një emër në kuptimin grek 'një raport'.

19 Vetëm se nuk krijohen ndarje, ata që kanë miratimin e Zotit, d.m.th., të cilët janë të vërtetë, lit. 'Ata që e kalojnë testin', mund të dihen. (krhs. 2 Kor. 2, 9 ku janë origjinalë ata që u janë kushtuar vëmendje udhëzimeve apostolike.) Ndarjet i ndanë ata besnikë të fjalës së Perëndisë nga pjesa tjetër.

20 Arsyeja e dytë që Pali nuk mund ta mbështesë sjelljen e tyre është se kur ata mblidhen nuk është Darka e Zotit që ata po hanë. Kjo padyshim u erdhi si befasi për ta, por Pali jep arsye pse është kështu.

21 Secili vazhdon pa marrë parasysh të tjerët. Nëse sjellja në fjalë nuk ishte duke pritur për të tjerët, apo thjesht gllabërimi i ushqimit të vetes gjatë darkës është e pasigurt.

Fjala e përkthyer shkon përpara mund të thotë të bëjë diçka para të tjerëve ose të gllabërojë ushqimin e vet gjatë vaktit.

22 veprime të tilla rezultojnë në situatën e turpshme të disa të uritur dhe të tjerë të dehur. Pali shtron tre pyetje të cilat kanë për qëllim t'i bëjnë ata të kuptojnë fajin e tyre për këtë sjellje të turpshme. E para është nëse ata që hanë dhe pinë aq shumë kanë shtëpitë e tyre në të cilat do të festojnë. E dyta është nëse ata përçmojnë kishën, lit., takimi 'i askujt tjetër përveç Zotit, sepse është kisha e tij (krhs. 1, 2). Pyetja e tretë është nëse është qëllimi i tyre për të poshtëruar ata që nuk kanë asgjë, lit. 'nuk ka', do të thotë ata që nuk kanë mbrojtje të shtëpive të pasura në kohë krize siç është uria e tanishme (krhs. komenti në 7,26). Padyshim që Pali nuk mund ta mbështesë ose lavdërojë këtë sjellje të pafalshme. Arsyeja pse ata janë fajtorë, tregohet.

23-25 Pali fillon me një kujtesë se ai po e përsëris traditën e marrë nga Zoti që u kishte kaluar korintasve kur ishte me ta. Ai rrëfen veprimet dhe fjalët e Zotit Jezus në natën kur ai u tradhtua. Shtë e rëndësishme të kuptohet se Pali po i referohet Agape-it ose vaktit komunal që kulmoi në atë që ne e quajmë darkën e Zotit.

Ata ishin për të thyer bukën në kujtesë të vdekjes së Jezuit. Ata do të pinin gjithashtu kupën në kujtim të besëlidhjes së re që Jezusi e ratifikoi në gjakun e tij (krhs. Ratifikimin e besëlidhjes së vjetër me gjak në Eksod dhe premtimin e një besëlidhjeje të re në Je. 31,31, një besëlidhje e cila ishte për bekimin e të gjitha kombeve Co 12, 3). 26 Darka e Zotit shpall vdekjen e Zotit deri në ardhjen e tij të dytë.

Është një shpallje e vepruar e vdekjes që përkujton, jo përsëritje. Përndryshe mund të nënkuptojë: ju jeni duke shpallur faktin se jeni përfituesit e vdekjes së tij sakrifikuese.

Pali përsërit dhe ndryshon rendin e fjalëve të Jezuit për t'i dhënë theks veprimeve të tij. Ai e bën këtë në mënyrë që të kundërshtojë dhënien e vetvetes së Jezuit të jetës së tij në emër të tyre me veprimet e tyre të përqendruar në vetvete, të cilat krijojnë përçarje në trupin e tij, kishën (krhs. 10,17). Ai përqendrohet në dështimin e tyre për të shpërndarë ushqimin e tyre në darkë për të treguar se si veprimi jashtëzakonisht bujar i Jezuit mbi kryq kishte pasur ndaj tyre personalisht. Ata po sillen në këtë mënyrë egoiste në festën e përkujtimit që Jezusi themeloi natën e tradhtisë së tij, në mënyrë që të kujtonin vdekjen e tij. A nuk është sjellja e tyre në këtë kujtesë një tradhti ndaj tij, darkën e të cilit po e festojnë?

27 Në këtë kontekst të veçantë, ngrënia e padrejtë e bukës dhe pirja e kupës ka të bëjë me qëndrimet dhe veprimet e tyre ndaj njëri-tjetrit, veçanërisht nevojtarëve që kanë pësuar siklet. Vëmendja po tërhiqet për statusin dhe rrethanat e tyre në vakt, në një bashkësi ku këto ndarje sociale ishin menduar të shfuqizoheshin në Krishtin (krhs. 1,30). Prandaj ata janë fajtorë për të mëkatuar kundër, ose ndoshta për shkak të trupit, dhe gjakut të Zotit, që do të thotë se ata po injorin praninë e tij shpirtërore (trupin) midis tyre ndërsa kujtuan vdekjen e tij, dmth atë që i kushtoi për t'i shëlbuar ata . Ajo gjithashtu përfshiu një angazhim të ri të Krishtit, i cili do të pasqyroste angazhimin fillestar të bërë në pagëzim.

28 Të gjithë duhet të testojnë ose të shqyrtojnë veten para se të marrin pjesë. Në këtë kontekst, ekzaminimi ka të bëjë

me qëndrimet e një shpirti partie dhe mungesën e dhembshurisë ndaj 'jo -ve'.

29 Mosarritja e trupit të Zotit, d.m.th. trupi i besimtarëve (krhs. 10,16) ose prania e tij midis tyre, mund të thërrasë vetëm gjykimin personal.

30 Aktgjykimi tashmë ka ndodhur. Disa janë shpirtërisht të dobët për shkak të veprimeve të tyre, të tjerët vuajnë nga sëmundje dhe disa janë hequr me vdekje. Kjo tregon për rëndësinë e madhe që Zoti i kushton kishës së tij dhe pasqyron të njëjtën veprimtari në DhV nga ana e tij në gjykimin dhe largimin e atyre që nuk pranojnë angazhimin e tyre për unitetin dhe nevojat e komunitetit besimtar.

31 Dhënia e gjykimit mbi veprimet e tyre do të prish gjykimin hyjnor.

32 Në mënyrë që korintasit të mos besojnë se gjykimi i Zotit është po aq i paqartë sa ai i perëndive pagane, ai u kujton atyre se disiplina e Zotit është gjithmonë përmirësuese në këtë jetë, në mënyrë që populli i tij të mos dënohet së bashku me botën.

33 Shprehja, kështu që sinjalizon thelbin e asaj që u thirren korintasve të bëjnë. Kur të mblidhen së bashku, ata duhet të presin njëri-tjetrin (ose të presin derisa të jenë të gjithë të pranishëm) ose të ndajnë vaktin e tyre, sepse folja mund të thotë ose.

34 Ata që uria e të cilëve është i tillë që nuk mund të presin, u është thirrur të hanë në shtëpi. Kjo do të thotë se ata do të mblidhen jo për keq, por për më mirë (krhs. V 17). Kjo duket të jetë një masë e përkohshme sepse Pali premton të merret me çështjen më tej kur të vijë.

12, 1-13 Ekziston vetëm një Frymë e Shenjtë ashtu si sjellja në Darkën e Zotit nuk ishte në duar, kështu ishte edhe mënyra në të cilën shërbimi bëhej në kishë. Ndërsa korintasit kishin shkruar duke kërkuar vendimin apostolik të Palit për çështjen specifike të dhuratave shpirtërore, nuk ka asnjë arsye për t'i ndarë çështjet në ks. 11 nga ata në kap. 12 – 14. Shikuar së bashku, ne i shohim mbledhjet e të krishterëve në çrregullim. Në çfarëdo mënyre, lexuesi rindërton problemet që lindin një kërkesë për sqarim nga Pali – dhe është si të bashkoni një diskutim ndërsa dëgjoni folësin në një fund të telefonit – ata duhet të lidhen me përmbledhjen e Palit për përfundimin e tij udhëzime në 14, 39-40. Ai e përdor këtë metodë diku tjetër (krhs. 11,33; 15,58). Ata duhet të jenë të etur për të profetizuar ... të mos ndalojnë të flasim gjuhë, të bëjnë gjithçka në kishë në një rregull të përshtatshëm dhe të rregullt. Problemet kanë të bëjnë kryesisht me përparësinë e profecisë dhe ushtrimin e dhuratës së gjuhëve në mbledhjet e krishtera. Këto duhej të kryheshin në atë mënyrë që të pasqyronin karakterin e Perëndisë takimi i të cilit ishte.

1 Korintasve shkroi në lidhje me dhuratat shpirtërore – Greqishtja është e paqartë dhe mund të jepet 'popull shpirtëror'. Diskutimi fillestar do të sugjeronte që pyetja e korintasve në v 1 lidhej me mënyrën në të cilën ata që posedonin Shpirtin ushtronin shërbimin e tyre në mbledhjen e kishës. Shqetësimi i parë i Palit është të pastrojë paditurinë e tyre.

2 Ai u kujton atyre se si kur ishin paganë, ata u ndikuan dhe u hutuan për të heshtur idhujt e ndezur. 'U mashtruan ndërsa je udhëhequr vazhdimisht'. Refuzimi i tyre për zbulesën e përgjithshme të Zotit në jetën e tyre i çoi ata në

idhujtari dhe në spiralen në rënie të praktikave idhujtare (Rom. 1,21-23). Heshtja përdoret në të njëjtën mënyrë siç e përdorën shkrimtarët e DhV kur i treguan Izraelit marrëzinë dhe kotësinë e përkuljes në idhujt e punuar me dorë (Hab. 2, 18-19).

3 Paganët besuan se perënditë ishin të afta të ndikonin në objektivat e tyre kundër të tjerëve në fushat e jetës, siç janë garat atletike, çështjet e zemrës, biznesit dhe politikës. Kjo u bë në adhurimin pagan përmes përdorimit të mallkimeve kundër kundërshtarëve të tyre. Ndonjëherë ato shkruheshin në plumb, depozitoheshin në tempull dhe puse dhe ishin betuar në emër të një perëndie. Një tabletë mallkimi e gjetur në tempullin e Demeterit në Korint, duke lexuar, ‘Hermes i nëntokës [jep] mallkime të rënda’. Jezusi është i mallkuar mund të përkthehet – Jezusi [është] një mallkim ’ose‘ Jezusi [i jep] një mallkimi’, sepse të dy fjalët janë ndezur. ‘Anatemë Jezus’. Cf. 16,22 ‘le të jetë anatemë’ ku folja është në kohën e tanishme. A ishin duke u përdorur të krishterët korintas emri i Jezuit si mallkim kundër kundërshtarëve në të njëjtën mënyrë që paganët vepruan me perënditë e tyre? A thua Pali që asnjë person duke folur nga Fryma e Perëndisë i mallkon të tjerët me at anatemën e Jezusit ’në mënyrë që t’i dëmtojë ata? Vetëm ata të udhëhequr nga Fryma do të pohojnë se Jezusi është Zot. Të krishterët kishin për qëllim të përdorin dhuratat e tyre për bekimin dhe mirëqenien e të tjerëve (krhs. rr. 7).

Pali vazhdon të diskutojë faktin se dhuratat e ndryshme janë nga burimi i vetëm, Zoti, i cili i ka vënë ato në dispozicion për të mirën e përbashkët (4-11).

4-6 Nga i njëjti Frymë, Zot dhe Perëndi, vijnë një shumëllojshmëri e dhuratave, shërbimeve dhe aktiviteteve – kisha do të bënte mirë të ndiqte shembullin e Palit në përdorimin e të tre termave.

7 Secilit person i jepet shfaqja e Shpirtit jo për veten e tij, por për të mirën e përbashkët. ‘Mirëqenia’ e të tjerëve në jetën laike ishte objekt i përfitimeve, dhe Pali këtu përdor të njëjtën fjalë për të theksuar se ajo që është dhënë secila është për të tjerët. Në Korintin laik, elita paradezoi dhuratat dhe aftësitë e tyre duke besuar se pikërisht këto u dhanë status dhe domethënie. Ky nocion i rremë duket, në disa raste, ende për të ekzistuar pas konvertimit dhe në shërbim.

8-10 Pali përshkruan dhuratat, shërbimet dhe aktivitetet e ndryshme të Shpirtit – mençurinë, njohurinë, besimin, shërimin, fuqitë e mrekullueshme, shpirtrat dallues dhe gjuhët ose gjuhët (të dyja janë të mundshme, krhs. 13, 1) dhe interpretimet e tyre.

Dhurata e profecisë ishte në thelb një mesazh i drejtpërdrejtë nga Krishti, i folur zakonisht në vetën e parë, gjë që e bëri të njohur vullnetin e tij në rrethana të veçanta. Ai gjithashtu përfshiu dhuratën e kthjelltësisë, e cila normalisht përdoret në një kontekst ungjillistik. Në dhuratën e gjuhëve, njeriu i flet Zotit në lëvdata, ndërsa në profeci njeriu i flet Perëndisë.

11 E gjithë kjo i atribuohet Shpirtit, dhe shpërndarja e tyre për secilin person shpallet të jetë vendim sovran i Shpirtit (krhs. 4, 7b).

12 Ashtu si dhuratat janë të shumëllojshme, por rrjedhin nga një Frymë (4-11), kështu është edhe me Krishtin, d.m.th., trupin e Krishtit (shih v 27).

Pagëzimi me anë të Shpirtit është në një trup ku origjina racore ose statusi laik nuk bëjnë asnjë ndryshim. Burimi i jetës së tyre shpirtërore është Shpirti (krhs. Burimi i popullit të Perëndisë në SZ, 10, 4).

12, 14-31 **Ekziston vetëm një trup besimtarësh**

Nuk është e mundur të shpallet pavarësia nga trupi i besimtarëve thjesht sepse individët nuk janë të kënaqur me dhuratat e veçanta të dhëna nga Fryma Sovran (15-20) ose me dhuratat e të tjerëve, dhe për këtë arsye të deklarohen se nuk kanë nevojë për ministri të veçanta, (21 -26). Të gjithë të krishterët janë pjesë e një trupi dhe Zoti e ka rregulluar këtë diversitet.

15-21 Pakënaqësia ndaj funksionit të një personi nuk mund të thotë që njeriu pushon të jetë pjesë e trupit. Nëse i gjithë trupi përbëhej nga një dhuratë, si do ta përballonte? Zoti i rregulloi të gjitha pjesët e trupit ashtu si e pa të arsyeshme. Nëse të gjithë do të ishin një pjesë, nuk do të kishte asnjë trup. E vërteta është se ka shumë pjesë, por një trup. Ata me dhurata perceptimi dhe mendimi nuk mund të jenë kundërshtues të atyre me dhurata më praktike.

22-24 Pjesët e dobëta dhe të paparashikueshme trajtohen me nder dhe modesti të veçantë në krahasim me pjesët e tjera të trupit të cilat nuk kanë nevojë për vëmendje të veçantë. Zoti ka integruar anëtarët e trupit dhe ka dhuruar nder shtesë në pjesët që i mungojnë. 25 Thelbi i çështjes është qëllimi i Zotit që të mos ketë ndarje, por përkundrazi shqetësim i barabartë për të gjithë (krhs. 1,10; 3, 3; 11,18).

27 Korintasit janë trupi i Krishtit dhe secili prej tyre është pjesë e tij. Disa ndiheshin superiorë dhe si rezultat të tjerët u

detyruan të ndjehen inferiorë në shërbimin e tyre. Ata u tunduan të tërhiqeshin ose të tërhiqeshin nga ndonjë rol aktiv në mbledhjen e krishterë. Ashtu siç disa korintasve nuk arritën ta njohin trupin në 11,29, kështu që këtu ata ushtruan shërbimin e tyre në një mënyrë që ndikoi negativisht tek anëtarët e tjerë. Ata treguan anësi në përgjigjen e tyre ndaj të tjerëve – diçka që qartësisht ndodhi në shoqërinë laike. 28-30 Edhe ndarja e dhuratave për të krishterët dhe përparësia që u është dhënë atyre është Zoti. Funksionet apostolike, ministria e profetëve, detyrat e mësimit, mrekullitë, shërimi, ndihma për ata në nevojë, përcaktohen dhuratat administrative dhe dhurata e gjuhëve (28), së bashku me interpretimin e gjuhëve (30). Shtë e qartë se jo të gjithë kanë secilën nga këto dhurata.

31 Korintasit duhet të dëshirojnë me padurim dhuratat më të mëdha. Cilat janë ato Këto me sa duket do të ishin profeci dhe mësimdhënie, pasi ato janë renditur në atë rend të rendësisë në v. 27. Kjo është e vërtetuar nga 14, 1, 39.

Në mënyrë që korintasit të mos kërkojnë dhurata në Shpirtin e arrogancës, të pasqyruara në qëndrimet e tyre në 12, 1, Pali tregon mundësinë më të shkëlqyeshme për ta, për sa i përket shërbimit të tyre së bashku.

13, 1-13 **Dhuratat e ushtruara në kontekstin e marrëdhënieve të kryera**

Mungesa e dashurisë në ushtrimin e dhuratave shkatërron personin që flet gjuhë (ose gjuhë) burra dhe engjëj. Unë jam, lit ‘Unë jam bërë’, aq i urreyer sa tingulli i gongut ose cymbalit. Një dhuratë shpirtërore nuk është

domosdoshmërisht dëshmi e lindjes së re, por fruti shpirtëror (një karakter i ndryshuar) është.

2 Dhurata e profecisë me të cilën kuptohet e gjithë e vërteta dhe njohuria e zbuluar dhe besimi që lëviz problemet malore, nuk e bën ministrin e asaj dhurate asgjë nëse dashuria mungon.

Nëse bujaria tejmbushet deri në pikën e vetë-dhënies totale dhe jeta gjithashtu dorëzohet në flakë, asgjë nuk fitohet nëse mungon dashuria. Mungesa e dashurisë në shërbim do të thotë që unë jam ndryshuar për keq – ‘Unë jam bërë i uritur’, ‘Unë nuk jam asgjë’ dhe ‘Nuk fitoj asgjë për të gjitha përpjekjet e mia’, mpreh motivimet për shërbimin. Dashuria nuk duhet të mungojë.

4-7 Prania e dashurisë pohon të tjerët dhe kapërcen aspektet shkatërruese të karakterit tonë. Durimi, mirësia dhe e vërteta kanë rëndësi. Ashtu si shmangia e atyre mëkateve në Dhjetë Urdhërimet që merren me qenie të tjera njerëzore ushqejnë marrëdhënie, edhe dashuria. Zjarri, mburrja, vetë-pohimi, zemërimi dhe e keqja shmangen. Dashuria siguron edhe stabilitetin dhe qëndrueshmërinë në të cilën lulëzon jeta.

8-13 **E ardhmja e dashurisë është e garantuar.**

Në këtë ekzistencë të përkohshme, njohuria jonë e papërsosur reflektohet në profecinë tonë.

10 Kur përsosja të vijë në parajsë, atëherë papërsosmëria do të bie.

12 Pasqyrimet e papërsosura do të zëvendësohen nga perceptimi i vërtetë – pasqyrat e papërsosura kanë shtrembëruar një pasqyrim të duhur të fytyrës në pasqyrë.

Njohuria e pjesshme do t' i japë rrugë njohjes së plotë, ashtu si ne jemi plotësisht të njohur nga Zoti.

Qëndrueshmëria i jepet vetëm besimit, shpresës – e ardhmja na vjen nga duart e një Zoti që nuk do të na dështojë – dhe dashurisë. Dashuria ka vendin e parë, për arsye që janë të qarta në 1-7.

14, 1-19 **Profecitë, gjuhët dhe kisha**

Ndjekja e dashurisë duhet të jetë përparësia në mbledhjen e krishterë. Duke përsëritur thënien në 12,31 dhe duke rifilluar udhëzimet me padurim për të dëshiruar dhurata më të mëdha, Pali zbulon se ka në mend dhuratën e profecisë.

2 Ai tregon pse është kështu. Gjuhët nuk u drejtohen njerëzve, por Zotit.

3 Profecia nga ana tjetër u drejtohet njerëzve të Perëndisë dhe plotëson tre nevoja të zemrës së njeriut – forca, inkurajimi dhe rehatia. Besimi i krishterë është unik në atë që ka përdorur fjalë që përshkruajnë ndërtimin në veprimtarinë e tij të kërkimit për të forcuar, inkurajuar dhe ngushëlluar anëtarët e tij.

5

«Për atë që profetizon ka më shumë vlerë sesa ai që flet në gjuhë të çuditshme, përveç nëse ekziston dikush që mund të interpretojë ato që thotë, në mënyrë që të mund të ndihmohet e gjithë kisha. 6Po, kur të vij te ju, miqtë e mi, çfarë do të bëj për ju nëse flas në gjuhë të çuditshme? Jo pak, nëse nuk ju sjell ndonjë zbulesë nga Zoti ose ndonjë njohuri ose ndonjë mesazh të frymëzuar, ose ndonjë mësim.

»

Dëshira e Palit është që të gjithë të flasin në gjuhë, por, shton ai, duke pasur parasysh zgjedhjen, ai do të preferonte që ata të profetizonin. Profeti është më i madh se folësi i gjuhës, përveç nëse interpreton në mënyrë që kisha të ndërtohet. Ai përsërit qëllimin edifikues të mbledhjes së krishterë.

6 Pali është duke debatuar me ata që me sa duket i kushtojnë një theks të tillë gjuhëve duke e marrë veten si shembull. Nëse nuk sjell ndonjë zbulësë, njohuri, profeci ose mësimdhënie, çfarë dobie do të arrijë nga shërbimi i tij? Ai jep dy shembuj.

7 Intelibiliteti është thelbësor në muzikë për interpretimin e flautës ose harpës – Shekulli i parë fitoi një dashuri të madhe për këtë të fundit dhe eksponentët e tij mbushën teatrot me repertorët e tyre të gjerë.

8 Trumbeta duhej të jepte sinjalet e sakta në mënyrë që trupat të bëheshin gati për betejë.

9 Pali e zbaton ilustrimin: kështu është me ju. Askush nuk mund të dallojë melodinë ose të njohë sinjalin nëse gjuha është e paqartë.

10-12 Meqenëse Babeli, gjuhët janë pa numër, dhe gjuhët e panjohshme e bëjnë një të huaj dhe folësi gjithashtu një i huaj. Kështu është me ju, Pali përsërit (12). Ai përgëzon padurimin e tyre për të poseduar dhuratat shpirtërore dhe i inkurajon ata të kërkojnë ata që ndërtojnë kishën.

Në vs 1-19, Pali ka argumentuar pse profecia duhet të kërkohet më me padurim sesa të flasësh në gjuhë. Redaktimi ose forcimi, inkurajimi dhe ngushëllimi i kishës janë aspekte thelbësore të takimit së bashku si populli i Perëndisë, dhe kjo ndodh përmes dhuratës së profecisë.

14, 20-25 **Profeci, gjuhë dhe jobesimtarë**

20-22 Në vargun 22, shkruesi i Palit duket se është ngatërruar. Vargu ndoshta duhet të lexojë si vijon: «Kështu që, dhurata e të folurit në gjuhë të çuditshme është provë për besimtarët, jo për jobesimtarët, ndërsa dhurata e profecisë (e përdorur si shkathtësi) është provë për jobesimtarët, jo për besimtarët. ». dhe i përshtatet më mirë dy vargjeve në vijim. «23 Nëse, e gjithë kisha mblidhet së bashku dhe të gjithë fillojnë të flasin në gjuhë të çuditshme – dhe nëse dikush hyn në kërkim, a nuk do të thonë se jeni i çmendur? 24 Por në qoftë se të gjithë profetizojnë kur dikush kërkues hyn, ai do të bindet për mëkatën e tij me atë që ai dëgjon. Ai do të gjykohet nga të gjitha ato që dëgjon, 25 këto mendime të fshehta do të nxirren në dritë, dhe ai do të përkulet dhe do të adhurojë Perëndinë, duke rrëfyer, “Me të vërtetë Zoti është këtu midis jush!” »

14, 26-36 **Adhuroni në një mënyrë të përshtatshme dhe të rregullt**

26 Çdo person ka një himn, një mesazh mësimi, një zbulesë, një gjuhë ose një interpretim. E gjithë kjo duhet të bëhet për të rregulluar kishën. 32 Duhet të jetë nën kontroll, sepse Perëndia është një Perëndi i paqes.

33-36 merret me një aspekt të rolit të grave në kishë.,

Gratë u lutën dhe profetizuan në tubime të krishtera (shih 11, 5). Kjo ishte një praktikë e zakonshme në të gjitha kishat apostolike (33b). Konteksti është shumë i rëndësishëm. vlerësimi i profecisë (v. 35). Ajo që ata ishin të ndaluar të bënin ishte të bredhin ose të thërrasin burrat e tyre që ishin

ulur në rreshtin e kundërt ose madje të ndërpresin predikuesin. Sidoqoftë, ata nuk lejoheshin të ishin në pozitat e udhëheqjes së kishës, siç është një plak.

14, 37-40 **Paralajmërimet dhe përfundimet**

37 Vendimi apostolik që kërkon korintasit – në lidhje me njerëzit shpirtëror ose dhuratat “përfundon me një thënie të qartë që çdo gjë që Pavli shkruan është nga Zoti. Profeti dhe personi shpirtëror do ta dinë se ‘ato që thotë Pali, thonë perënditë’ (Augustini). Nuk ka asnjë arsye për t’i zhvendosur këto kapituj ose ndonjë tjetër në një situatë në një vend ose kohë të veçantë.

38 Ata që e injorojnë atë, përfshirë profetët dhe ata që ushtrojnë dhurata shpirtërore, duhet të jenë ose do të injorohen.

39 Profecia do të ndiqet me padurim për shkak të përfitimeve të saj për kishën. Gjuhët nuk janë të ndaluara por të rregulluara siç përcaktohen në këtë kapitull.

40 Vendimet e Palit kanë për qëllim të arrijnë një takim të rregullt. Një aspekt i karakterit të Zotit është se ai është një Zot i rendit (krhs. rr. 33), dhe për të reflektuar këtë, të gjitha gjërat duhet të bëhen në një mënyrë të përshtatshme dhe të rregullt në kishën e tij. Ky urdhër përfshin jo vetëm çështjet e prekura në këto kapituj por edhe ato në kap. 11. Shumë shpesh këto udhëzime nuk merren parasysht dhe shenjtërorja është shndërruar në një cirk. Shtë gjithashtu në dyshim nëse shërbimi duhet të zbresë në nivelin e kishës së fëmijëve duke përfshirë kuize, duartrokitje, drama dhe flamurin e flamurit. Shumë adhurim modern ka humbur idetë e dinjitetit dhe rendit, të cilat më parë mbizotëruan.

15, 1-58 **Ringjallja e trupit të të krishterit**

Kjo nuk është një çështje për të cilën kanë shkruar Corinthians. Pali dëgjoi që disa thoshin se nuk kishte ringjallje të të vdekurve (12). Ai parashikon që disa do të shtrojnë pyetje në lidhje me mjetet me të cilat janë rritur të vdekurit dhe natyrën e trupit të ringjallur të të krishterit (35). Shtë e qartë se çështja është e lidhur me sjelljen e tyre, sepse ai i urdhëron ata të mos mashtrohen dhe të ndalojnë mëkatet (34). Si në 11, 33-4; 14, 39-40 ky kapitull përmbillet me komanda, kundër 58 – qëndrim i fortë. Le të mos lëviz asgjë. Gjithmonë i jepni plotësisht punës së Zotit dhe arsytën e dhënë, sepse e dini që puna juaj në Zotin nuk është e kotë.

Çlidhje ka ringjallja e trupit të të krishterit pas vdekjes me veprat e kryera të Zoti në këtë jetë? Pse duhet të sigurohen që nuk janë të kota? Nuk është ringjallja e Krishtit që u mohua, por ringjallja e trupit të të krishterit përballë doktrinës pagane të pavdekësisë së shpirtit.

Për mendjen e shekullit të parë pavdekësia e shpirtit ishte pa diskutim e vërtetë për shumicën e paganëve. Ringjallja e trupit ishte absurde për ta (krhs. Vap 17,32). Disa të krishterë duket se kanë parë jetën e përjetshme përsa i përket pavdekësisë së shpirtit. Ata gjithashtu duket se kanë miratuar implikimet që paganët kishin tërhequr. Paganizmi popullor argumentonte se shqisat që rrethonin shpirtin e pavdekshëm u dhanë nga Natyra, por nuk mund të shijoheshin përtej varrit. Pra, nëse ata do të kishin para – hanë, pinë dhe të gëzuar, sepse nesër ne vdesim “(32). Se si jetoj i krishterë në këtë jetë u ndje të ketë pasoja të vogla, por duke pasur sigurinë e pavdekësisë u pa se ishte thelbi i ungjillit dhe gjithçka që ka rëndësi. Kjo pikëpamje e jetës së krishterë

jeton ende dhe nuk është pa përkrahësit e saj, si në polip, ashtu edhe në gjellë. Pali kundërshton me forcë këtë pikëpamje të gabuar të vazhdimësisë së të krishterit përveç trupit të dikujt duke treguar se ringjallja e Krishtit ishte në zemër të ungjillit dhe ringjallja e trupit të të krishterit ishte një pasojë logjike e tij, dhe përfundon me implikimet etike të kësaj . Ai më pas vazhdon të shpjegojë natyrën e trupit të ringjalljes për të krishterin (35-57).

15, 1-11 **Ungjilli dhe siguria e ringjalljes së Krishtit**

1 Pali u kujton atyre ungjillin që ai predikoi dhe ata besuan, (krhs. V 11).

2 Ai i shpëtoi ata dhe nëse nuk e mbanin atë që Pali u kishte predikuar atyre besimi i tyre është i kotë, d.m.th.

3 Pali nuk e kishte shpikur, por kishte qenë ai që ua transferoi atyre atë që kishte marrë (krhs. 4, 1). Me rëndësi të parë ishte vdekja e Krishtit për mëkatet tona që ishte e vërtetë sepse DhV kishte diskutuar veprën e Mesisë (Is. 53).

4 Varrosja dhe ringjallja e Mesisë në ditën e tretë ishte po ashtu tema e DhV (Ps. 16, 8-11 të cituar nga Pjetri në Rrëshajën, Vap 2, 24-28).

5-8 Kjo pasazh DhV u vërtetua natyrshëm nga ringjallja e Krishtit, të cilën një numër i madh i njerëzve që jetojnë tani mund të konfirmojnë. Pjetri, atëherë dymbëdhjetë apostujt, pesëqind të krishterët, tek të cilët u paraqit në të njëjtën kohë, vëllai i Jakobit të Zotit, pastaj të gjithë apostujt dhe më në fund Pali si një latekomator në rrugën për në Damask, të gjithë e takuan (Vap 9, 3-5) . Ndërhyrja e hirit të Zotit e kishte bërë Palin apostull dhe ai pretendonte se kishte

punuar më shumë se çdo apostull tjetër, ose më saktë hiri i Perëndisë e kishte arritur këtë.

11 Megjithatë ishte jomaterial, për këtë ungjill që Pali sapo përshkroi ishte ajo që predikojmë ne (apostujt) dhe kjo ishte ajo që besuan korintasit.

15, 12-34 Ringjallja e Krishtit dhe ringjallja jonë

15, 12-19 Nëse Krishti nuk është ringjallur. Me përdorimin e gjashtë 'ifs' Pali shqyrton pasojat e besimit të disa të krishterëve korintas që menduan se trupi nuk është ringjallur.

12 Ai fillon duke iu referuar faktit të ringjalljes së Krishtit. Si mund të pohojnë disa që nuk ka diçka të tillë si ringjallja?

13 ff, siç besuan themeluesit e Areopagus në Athinë, ringjallja e trupit ishte një pamundësi vetvetiu, atëherë ringjallja e Krishtit ishte e pamundur.

Nëse Krishti nuk u ringjall, ungjilli është i kotë dhe besimi i tyre u zhvendos.

Për më tepër, dëshmia e apostujve që Perëndia e ringjalli Krishtin është mashtruese. Por Zoti nuk mund të bënte diçka që në fakt nuk ndodh. e. ringjallja e të vdekurve.

Asnjë ringjallje nuk do të thotë të mos ringjallet Krishti.

17 Asnjë Krisht i ringjallur nuk do të thotë se besimi i tyre është i gabuar dhe mëkatet e tyre nuk falen (krhs. V 3). 18 Për më tepër, të krishterët tani të vdekur, të cilët ishin bindur të braktisnin bindjet e mëparshme fetare, humbasin – Pali megjithatë besoi se ata që vdiqën pa Krishtin ishin të humbur.

19 Nëse besimi i krishterë është një panace e thjeshtë në këtë jetë, atëherë duke pasur parasysh koston e të qenit i krishterë në botën pluraliste të Korintit, të krishterët ishin njerëzit më patetikë në tokë. Pali e ka sjellë këtë pamje të

rreme në përfundimin e saj logjik. Ata duhet të braktisin profesionin e tyre nëse nuk ka ringjallje të trupit.

15, 20-28 Nëse Krishti është ringjallur. Tani Pali përshkruan pasojat e ringjalljes së Krishtit.

20 Ai pohon se është e vërtetë dhe gjithashtu se ringjallja e Krishtit është garancia e ringjalljes së atyre që kanë vdekur (krhs. Gjithashtu 11,30 ku vdekja tani quhet gjumë dhe jo e keqja monstruoze që bota pagane e perceptoi se ishte). Pemët e para të çdo korrje tregojnë se ka më shumë të korrave që do të vijnë.

21 Njeriu ishte përgjegjës për vdekjen (Gn. 2,17) dhe ringjallja e të vdekurve gjithashtu erdhi përmes një njeriu.

23 Procesi është i rregullt. Krishti është i pari, pastaj në shfaqjen e tij, të krishterët ndjekin.

24 Atëherë do të vijë fundi, ngjarja e fundit në këtë histori kozmike, kur Krishti dorëzon në duart e Atit mbretërinë, duke i nënshtuar të gjitha.

25 Ai do të mbretërojë si Zot sovran i parajsës dhe tokës, derisa të gjithë t'i nënshtohen atij.

27 Pali shpjegon duke përmendur Psalmën mesianike. 8, 6 që tregon nënshtimin e të gjithëve. Ai e përshkruan fragmentin duke u ndalur në domethënien e gjithçkaje. Kjo natyrisht nuk përfshin vetë Zotin që i vë të gjitha nën këmbët e Krishtit.

28 Kur kjo të realizohet më në fund, Krishti do të përkulet në gjunjë përpara Atit, në mënyrë që Perëndia të jetë i gjithi. Me një pasazh kaq të shkurtër, Pali ka gjurmuar parajsën e humbur dhe të rimarrë dhe rimëkëmbjen e nënshtimit të të gjitha gjërave Zotit, si në fillimin e krijimit. Dhe është ringjallja e Krishtit që e garanton këtë.

15, 29-34 **Ringjallja, pagëzimi i krishterë dhe shërbesa.**

Pali ngrit argumente të mëtejshme kundër atyre që mohojnë ringjalljen e trupit dhe pasojën e tanishme për veprimtarinë e krishterë. Ai përfundon me një qortim të ashpër kundër atyre që po jetojnë besimin e tyre të gabuar. Nëse nuk ka ringjallje trupore, atëherë Pali e sheh që pagëzimi i tyre dhe shërbesa e tij janë të padobishme.

29 Ky është një varg i vështirë. Disa e kanë parë atë duke mbështetur idenë se të krishterët korintas ishin duke kaluar pagëzim në emër të atyre tashmë të vdekur, me sa duket të vdekur anëtarët e familjeve të tyre. Ata kanë argumentuar më tej se ndërsa Pali nuk e lejon atë, ai thjesht po citon ato që kanë bërë si argument kundër besimit të tyre. Pali nuk ishte pragmatist. Kjo është më mirë se të mos e mbash me vete si pastor dhe komentin e tij kritik të sjelljes mbi sjelljen e tyre gjatë gjithë kësaj letre. Do të ishte një praktikë në kundërshtim me ungjillin e tij.

Pali mëson në Romë. 6, 3-5 që të krishterët janë varrosur me Krishtin në pagëzim dhe të rritur për të ecur në risitë e jetës, dhe se ata janë të bashkuar me të në vdekjen dhe ringjalljen e tij. Ajo përvojë shpirtërore për të cilën tregon pagëzimi me ujë nuk është thjesht një referencë për ‘shpirtin’, por për të gjithë personin, përfshirë trupin e tij ose të saj. Etërit e hershëm Grekë konkluduan në këtë varg se Pali po pyeste se cila është pika e bërjes së pagëzimit fare, e cila ishte në emër të trupave – fraza për të vdekurit lit. ‘Në emër të të vdekurve (kufomat) përsëritet dy herë – nëse ato thjesht do të zhduken.

30 Argumenti i dytë i Palit është për sa i përket shërbimit të tij. Aktivitetet e tij e fusin atë në rrezik të vazhdueshëm (krhs. 2 Kor. 11, 23-28).

31 Ai e sheh veten si duke vdekur çdo ditë. Për çfarë po vdes? Paganët argumentuan se shqisat duheshin kënaqur në këtë jetë. Ata gjithashtu akuzuan ata që nuk ishin dakord me ta se po e mohonin veten e tyre vetë-përmbushjen dhe kënaqësitë e kësaj jete. Pali duket se po argumenton në dritën e asaj pikëpamje që çdo ditë ai vetëdije mohon vetveten.

32 Ai flet për angazhimin në shërbim madje deri në atë pikë që të luftojë bishat e egra në Efes – një aludim i mundshëm për kultin perandorak perandorak të nderimit të perandorëve me të cilët Pali si qytetar romak duket disi se është përqaftuar. Kultu shoqërohej gjithnjë me shfaqje të bishave të egra. Ai i referohet 2 Kor. 1, 8-11 për vështirësitë e përjetuara në Efes. Në premisën e korintasve, Pali sugjeron se po e humbiste kohën e tij. Ai duhet të jetojë si paganët që argumentuan se njeriu duhet të hajë, pijë dhe të shijojë veten në trup sepse ato ndjekje të këndshme do të përfundojnë me vdekje. Ai citon Is. 22,13.

33 Ai i urdhëron ata të mos shmangen dhe citon një thënie popullore të nxjerrë nga Thais të Menander se company shoqëria e keqe korrupton karakterin e mirë '. Has'lidhje ka kjo me mohimin e ringjalljes së trupit? Ata që mësuan pavdekësinë e shpirtit dhe konkluzionin e indulimit të shqisave thanë që stili i tyre hedonistik i jetës ishte dëshmia e suksesit të tyre. Ishte etika e. te pasurit. Ata krenoheshin me jetën e tyre të lirshme. Pali me sa duket shqetësohet për efektin që mund të ketë një kompani e tillë e keqe në karakterin e të krishterit.

34 Kur Pali urdhëron disa nga korintasit të kthehen në shqisat e tyre dhe të ndalen së mëkatuari, duket se ai e ka në mendje këtë stil jetese të vetë-kënaqur. Ajo u miratua nga të krishterët dhe u justifikua me arsyetimin se nuk kishte ringjallje të trupit. Një jetë e tillë e përqendruar në kënaqësi do të thoshte se ata nuk kishin vend për të njohur njohuritë e Zotit për të tjerët, të cilat Pali i sheh ndërtimin në një mënyrë të rregullt të atyre që mblidhen është një shqetësim kryesor. Këto kapituj nuk duhet të lexohen me qëllim të theksimit të dështimeve ose mangësive të traditave të tjera të kishës. Shtë e lehtë t'i lexosh ato dhe të mos shohësh sfidën e tyre personale. Pali bën thirrje për një angazhim më të madh për nevojat fizike dhe shpirtërore në tubimet javore të krishtera sesa lejojnë shumica e mbledhjeve moderne të kishave. Ata duhet të jenë ngritës për ata që vijnë. Në kishën apostolike nuk kishte diçka të tillë që një kongregacion i mbyllur për jo besimtarët. Mbetet sfida që shërbimet e krishtera duhet të jenë të tilla që i huaji të mund të hyjë brenda dhe të adhurojë dhe të dijë se Zoti është me të vërtetë në mesin e popullit të tij.

15, 1-58 **Ringjallja e trupit të të krishterit**

Kjo nuk është një çështje për të cilën kanë shkruar korintasve. Pali dëgjoi që disa thoshin se nuk kishte ringjallje të të vdekurve (12). Ai parashikon që disa do të shtrojnë pyetje në lidhje me mjetet me të cilat janë rritur të vdekurit dhe natyrën e trupit të ringjallur të të krishterit (35). Shtë e qartë se çështja është e lidhur me sjelljen e tyre, sepse ai i urdhëron ata të mos mashtrohen dhe të ndalojnë mëkatet (34). Si në 11, 33-4; 14, 39-40 ky kapitull përmbillet me

komanda, kundër 58 – qëndrim i fortë. Le të mos lëviz asgjë. Gjithmonë i jepni plotësisht punës së Zotit dhe arsyen e dhënë, sepse e dini që puna juaj në Zotin nuk është e kotë.

What' lidhje ka ringjallja e trupit të të krishterit pas vdekjes me veprat e kryera te Zoti në këtë jetë? Pse duhet të sigurohen që nuk janë të kota? Nuk është ringjallja e Krishtit që u mohua, por ringjallja e trupit të të krishterit përballë doktrinës pagane të pavdekësisë së shpirtit.

Për mendjen e shekullit të parë pavdekësia e shpirtit ishte pa diskutim e vërtetë për shumicën e paganëve. Ringjallja e trupit ishte absurde për ta (krhs. Vap 17,32). Disa të krishterë duket se kanë parë jetën e përjetshme përsa i përket pavdekësisë së shpirtit. Ata gjithashtu duket se kanë miratuar implikimet që paganët kishin tërhequr. Paganizmi popullor argumentonte se shqisat që rrethonin shpirtin e pavdekshëm u dhanë nga Natyra, por nuk mund të shijoheshin përtej varrit. Pra, nëse ata do të kishin para – hanë, pinë dhe të gëzuar, sepse nesër ne vdesim “(32). Se si jetoi i krishteri në këtë jetë u ndje të ketë pasoja të vogla, por duke pasur sigurinë e pavdekësisë u pa se ishte thelbi i ungjillit dhe gjithçka që ka rëndësi. Kjo pikëpamje e jetës së krishterë jeton ende dhe nuk është pa përkrahësit e saj, si në polip, ashtu edhe në gjellë. Pali kundërshton me forcë këtë pikëpamje aberante të vazhdimësisë së të krishterit përveç trupit të dikujt duke treguar se ringjallja e Krishtit ishte në zemër të ungjillit dhe ringjallja e trupit të të krishterit ishte një pasojë logjike e tij, dhe përfundon me implikimet etike të kësaj . Ai më pas vazhdon të shpjegojë natyrën e trupit të ringjalljes për të krishterin (35-57).

15.1-11 Ungjilli dhe siguria e ringjalljes së Krishtit

1 Pali u kujton atyre ungjillin që ai predikoi dhe ata besuan, (krhs. V 11). 2 Ai i shpëtoi ata dhe nëse nuk e mbanin atë që Pali u kishte predikuar atyre besimi i tyre është i kotë, d.m.th.

3 Pali nuk e kishte shpikur, por kishte qenë ai që ua transferoi atyre atë që kishte marrë (krhs. 4, 1). Me rëndësi të parë ishte vdekja e Krishtit për mëkatet tona që ishte e vërtetë sepse DhV kishte diskutuar veprën e Mesisë (Is. 53).

4 Varrosja dhe ringjallja e Mesisë në ditën e tretë ishte po ashtu tema e DhV (Ps. 16, 8-11 të cituar nga Pjetri në Rrëshajën, Vap 2, 24-28).

5-8 Kjo pasazh DhV u vërtetua natyrshëm nga ringjallja e Krishtit, të cilën një numër i madh i njerëzve që jetojnë tani mund të konfirmojnë. Pjetri, atëherë dymbëdhjetë apostujt, pesëqind të krishterët, tek të cilët u paraqit në të njëjtën kohë, vëllai i Jakobit të Zotit, pastaj të gjithë apostujt dhe më në fund Pali si një latekomator në rrugën për në Damask, të gjithë e takuan (Vap 9, 3-5).

Ndërhyrja e hirit të Zotit e kishte bërë Palin apostull dhe ai pretendonte se kishte punuar më shumë se çdo apostull tjetër, ose më saktë hiri i Perëndisë e kishte arritur këtë.

11 Megjithatë ishte jomaterial, për këtë ungjill që Pali sapo përshkroi ishte ajo që predikojmë ne (apostujt) dhe kjo ishte ajo që besuan korintasit.

15, 12-34 Ringjallja e Krishtit dhe ringjallja jonë

15, 12-19 Nëse Krishti nuk është ringjallur. Me përdorimin e gjashtë 'ifs' Pali shqyrton pasojat e besimit të disa të krishterëve korintas që menduan se trupi nuk është ringjallur.

12 Ai fillon duke iu referuar faktit të ringjalljes së Krishtit. Si mund të pohojnë disa që nuk ka diçka të tillë si ringjallja?

13 Nëse, siç besuan themeluesit e Areopagusit në Athinë, ringjallja e trupit ishte pamundësi vetvetiu, atëherë ringjallja e Krishtit ishte e pamundur.

Nëse Krishti nuk u ringjall, ungjilli është i kotë dhe besimi i tyre u zhvendos.

Për më tepër, dëshmia e apostujve që Perëndia e ringjalli Krishtin është mashtruese. Por Zoti nuk mund të bënte diçka që në të vërtetë nuk bëhet, d.m.th., ringjallja e të vdekurve.

Asnjë ringjallje nuk do të thotë të mos ringjallet Krishti.

17 Asnjë Krisht i ringjallur nuk do të thotë se besimi i tyre është i gabuar dhe mëkatet e tyre nuk falen (krhs. V 3).

18 Për më tepër, të krishterët tani të vdekur që ishin bindur si detyrim i të gjithë të krishterëve (krhs. 10,32 – 11, 1). Pali besoi se të gjithë do të qëndrojnë përpara gjykimit të Krishtit dhe do të marrin shpërblimet për veprimet e bëra në trup qoftë të mira apo të këqija (2 Kor. 5,10 cf. Zbul. 14,13). Në këtë rast, ai dënoi sjelljet etike të disa në Korint, të cilët mohuan ringjalljen e trupit të tyre për të justifikuar atë që vepruan. Një rrëshqitje në sjelljen etike nga një i krishterë është në një mohim të ringjalljes së trupit të tij ose të saj dhe të përgjegjësisë për ato që kanë bërë.

15, 35-44 **Analogjia e farave dhe e trupave**

35 Pali u përgjigjet duke u drejtuar atyre që bëjnë këto pyetje (p.sh. ‘si janë të vdekurit të rritur?’) ‘Si’ budallenj ‘. Në reflektim, përgjigjet janë të dukshme siç tregojnë analogjitë e tij. Gruri ka dy mënyra ekzistence, e dyta realizohet vetëm nëse vdes në tokë. Godshtë Zoti që ka

përcaktuar formën e ardhshme të secilit lloj farërash, d.m.th. ai i ka dhënë asaj një organ të veçantë. Zoti gjithashtu ka krijuar rendin e kafshëve me mish të ndryshëm. E njëjta gjë është e vërtetë edhe për trupat qiellorë dhe tokësorë. Lavdia e atyre trupave ndryshon. Organet tokësore e demonstrojnë këtë. Ngjallja e të vdekurve nuk është ndryshe. Isshtë si fara e mbjellë në vdekje dhe e rritur e pavdekshme. Ai pëson një transformim të lavdishëm. Mbjellë në çnderim dhe dobësi do të ngrihet në lavdi dhe fuqi.

44 Pali përfundon se nëse ka një trup natyror, ekziston edhe një trup i mbinatyreshëm.

15, 45-49 **Analogji e Adamit dhe Krishtit**

45 Njeriu i parë u bë një qenie e gjallë sipas Gn. 2, 7 dhe Adami i fundit, Krishti, një shpirt që jep jetë (krhs. Vs 22-23).

48 pasardhësit e Adamit ndajnë natyrën e tij, ndërsa ata që janë nga parajsa ndajnë atë të Krishtit.

49 Ashtu si të krishterët ndajnë ngjashmërinë e Adamit, ata do të mbajnë ngjashmërinë e Krishtit. Për të krishterin ekziston një vazhdimësi e garantuar e ekzistencës me ringjalljen e trupit të tij ose të saj dhe shndërrimit të tij në ngjashmërinë e Krishtit (krhs. Fil. 3,21).

15, 50-57 **Sigurimi i fitores**

50 Transformimi është një domosdoshmëri sepse mishi dhe gjaku, d.m.th., trupi tokësor nuk mund të trashëgojnë mbretërinë, dhe as që mund të shkatërrohet trashëgimia e padurueshme.

51 Pali u tregon atyre një sekret, një mister, d.m.th diçka që më parë në historinë njerëzore nuk ishte njohur, por i është zbuluar shërbëtorit të Perëndisë (krhs. Kor. 4, 1). Jo të gjithë njerëzit e Perëndisë do të flenë në vdekje, d.m.th. të vdesin, por është absolutisht e sigurt që të gjithë do të transformohen. 52 Ardhja e Krishtit do të ndodhë në çast, dhe fundi do të paralajmërohet nga thirrja e borisë (krhs. Zah 9,14). Atëherë të vdekurit do të ringjallen dhe populli i Zotit do të shndërrohet.

54 Kur kjo të ndodhë, ajo që profeti parashikoi do të ndodhë – përmytja e vdekjes me fitore (Is. 25, 8).

55 Përsëri Pali mund të citojë profecinë DhV të Ho. 13,14 të cilit i paraprihet premtimi se Zoti do të shpengojë popullin e tij nga varri. Nga dy pyetjet e bëra në v 55, pyetja e dytë është përgjigjur në v 56 dhe e para në v 57.

56 Mëkati ishte shkaku i vdekjes (Gn. 2,17). Përmes ligjit vjen realizimi i fuqisë mbizotëruese të mëkatit (krhs. Rom. 7, 7-14 ku Pali shpjegon me hollësi deklaratën që ai bën shkurtimisht këtu).

57 Krishti pushtoi fushën e vdekjes dhe e vodhi atë nga goditjet e tij. Kjo është fitorja e madhe për të cilën Zoti do të falënderohet.

15,58 **Udhëzime përmyllëse**

Pasoja e gjithë këtij diskutimi është urdhri për të qëndruar i patundur dhe jo për të lëvizur larg shkëmbit të ringjalljes trupore të popullit të Perëndisë. Ajo që ata nuk duhet të bëjnë tani në atë trup, që do të ringrihet, është që të çohet në mëkat (33-34a). Përkundrazi, ato gjithmonë duhet t'i jepen plotësisht punës së Zotit, që do të thotë pjesërisht të

ndihmsh ata që janë injorantë ndaj Zotit (34b). Kjo është thirrja gjatë gjithë jetës për të krishterin e zakonshëm. Kjo punë nuk do të jetë e pavlefshme dhe do të thotë se ata do të marrin shpërblimin e Zotit për të mirën e bërë në trup në vendin e gjykimit të Krishtit (2 Kor. 5,10). Ata që vdesin në Zotin shpallen me të vërtetë të bekuar, sepse ata pushojnë nga puna e tyre në Zotin dhe veprat e tyre të mira vijnë pas tyre (Zbulesa 14,13). Në krishterimin bashkëkohor ekziston rreziku për të investuar termin life jetë e përjetshme 'me nocionin pagan grek për pavdekësinë e shpirtit dhe për sa i përket momenteve të tanishme të jetës së krishterë si mundësi për avancim personal dhe aggrandizement.

16, 1-24 **Punët e tjera**

16, 1-4 Rregullimi i koleksionit Kjo është çështja e pestë për të cilën korintasve shkruajtën (7, 1, 25; 8, 1; 12, 1). Pali i kushtoi shumë rëndësi parave të mbledhura për të krishterët në nevojë në Jeruzalem. Kishte jo vetëm një motiv filantropik, por përfaqësonte një gjest unik solidariteti nga johebrejtë ndaj hebrenjve. Normalisht, hebrenjtë e Shpërndarjes u dërguan dhurata shokëve hebrenj në Jeruzalem, por fakti që kishat johebrej mbledhin para për të krishterët hebrenj treguan natyrën e ungjillit që mund të prishë pengesën vendimtare racore.

2 Dhënia duhej të ishte sistematike, duke lënë mënjanë ditën e parë të javës një shumë të përshtatshme për të ardhurat e tyre. pasi “personi ka qenë i prosperuar”, nga Zoti. Dhurimi sistematik ishte më i preferuar pasi Pavli nuk dëshironte të merrte një koleksion kur arriti. Dita e parë e javës ishte natyrisht një e Diel. Kjo vërtetonte se Kisha e

hershme u takua të Dielën (muaji xhometë) për adhurim (Gjn 20,19.26; Vap 20,7; Rev 1,10) dhe jo të Shtunën (jom shabat)

3 Atëherë Pali do ta dërgonte koleksionin në Jeruzalem në duart e njerëzve të zgjedhur nga korintasve, duke shkruar letra hyrëse për ta. Kërkohej përgjegjshmëri. Abuzimi i fondeve të besimit kishte qenë aq i madh në mesin e Judenjve, saqë shoqërimi u sigurua nga autoritetet romake për mbrojtjen e fondeve që dërgoheshin në Jeruzalem.

4 Pali do të udhëtojë me ata që kanë letra dhe para nëse ai mendon se është i përshtatshëm. Ai nuk flet për vetveten që i shoqëron ata, por për shoqërimin e tyre. Ai e sheh qartë veten si apostulli i johebrenjve që shkojnë në kishën në Jeruzalem me dhuratat e johebrenjve të krishterë. Dhurata u mor në fund (Rreshti 15,26), megjithëse, si 2 Kor. 8-9 shfaqje, korintasit duket se nuk e kanë ndjekur mësimin e tij për dhënien sistematike në kundërshtim me 1-4. Sa kohë dhe energji mund të kursehen në punën e krishterë nëse njerëzit e Perëndisë thjesht ushtronin disiplinën për të llogaritur rregullisht mirësinë e Zotit dhe duke lënë mënjanë burime për ndarjen e krishterë. Vini re gjithashtu kujdesin me të cilin Pali trajtoi para për të shmangur pretendimet e papërshtatshme dhe inkurajimin e tij për të krishterët për të bërë të njëjtën gjë.

16, 5-9 **Aranzhimet e udhëtimit të Palit**

5 Këtu ai shpjegon atë që kishte në mendje kur tha se shpresonte të vinte shumë shpejt (4,19).

6 Ai po shpreson të kalojë dimrin me ta në pritje që ata do ta ndihmojnë atë në rrugën e tij, d.m.th. t'u sigurojë atyre mundësinë për të qenë pjesë e shërbimit të tij të ardhshëm.

Diku tjetër, Pali flet për përkrahjen e dhënë lirisht nga një kishë si partneritet me të në ungjill (Fil. 1, 5; 4,15). Ai dëshiron të vizitojë Romën dhe gjithashtu ta sjellë koleksionin në Jeruzalem – pra elementi i pasigurisë.

7 Se Pali nuk po kthehej menjëherë në Korint rezultoi që disa korintasve të bëhen arrogantë (4,18). Ai pasqyron qëndrimin e tyre laik, ndërsa ai, nga ana e tij, ndërsa mendon për opsionet, e bën këtë me kufizimin e qartë nëse Zoti e lejon.

8-9 Ai është aktualisht në Efes dhe do të qëndrojë atje deri në Rrëshajë, festa hebraike festoi rreth pesëdhjetë ditë pas Pashkës. Arsyeja për të mbetur atje është për shkak të mundësive të mëdha ungjillëzuese të cilat shoqërohen me shumë kundërshtim (krhs. 15,32 dhe 2 Kor. 1, 8-11). – Ai nuk ishte ungjilltar me zemër të dobët.

16, 10-11 **Vizita e propozuar e Timoteut**

10 Pali është gjithashtu i shqetësuar që nëse Timothy, bashkëpunëtori i tij i provuar dhe i besuar (Fil. 2, 19-23) vjen, ai duhet të pritët siç duhet. Duke pasur parasysh armiqtësinë e disave në kongregacion ndaj Palit, ai është i shqetësuar se disa mund të drejtohen në kongreset laike për të shprehur armiqtësi, si hakmarrje ndaj apostullit duke keqtrajtuar mikun e tij.

11 Ai bën thirrje për trajtim të duhur. Dërgimi i tij në rrugën e tij për paqe mund të jetë një referencë për zakonet hebre të shalomit që përfshinte një dashuri shpirtërore, si dhe sigurimin e nevojave të tij si një udhëtar.

16, 12-14 **Kthimi i Apollos**

Kjo është çështja përfundimtare mbi të cilën shkruan korintasit. Ata kishin kërkuar kthimin e Apollos. Shtë e qartë nga 1,12; 3, 4; 4, 6, që duke bërë presion për këtë motivet e disave ishin qartë të dyshuara – ishte alternativa për të kërkuar që Paul të kthehej për një qëndrim të zgjatur. Përkundër gjithë kësaj, Pali i ka kërkuar Apolit që të kthehej në Korint për të shërbyer. Përgjigja e Apollos thotë lit. – dhe nuk ishte aspak vullneti që ai të vijë tani ‘. Ai do të vijë kur të ketë mundësi, lit. ‘Kur koha është e duhur’. Kjo sugjeron që Apollos ka gjykuar se pranimi i ftesës në këtë kohë nuk do të ishte në interes të kongregacionit, duke pasur parasysh tensionin midis Palit dhe kishës. Shtë interesante që Apollosi ishte i kënaqur që Pali të përgjigjej në emër të tij. Nuk ka qartë një frymë konkurruese midis Palit dhe Apollos dhe as kjo e fundit nuk do të shpërndahej nga kisha Corinthian për të shkuar atje, duke pasur parasysh motivet e tyre. Pali duhej të regjistronte më vonë qëndrimin e punëtorëve të krishterë në Korint, të cilët i ishin nënshtruar frymës konkurruese laike (2 Kor. 10,12).

13-14 Ndërsa këto vargje mund të mos duken të lidhura me çështjen e Apollos, ka kuptim të shohësh urdhrat e dhëna këtu nën dritën e qëndrimeve të gabuara të korintasve për shërbimin e ungjillit. Ata janë thirrur të jenë në rojën tuaj. Ata qartë i janë nënshtruar mënyrave laike të të menduarit rreth Apollos dhe Palit (krhs. 3, 3-4). Qëndrimi i vendosur në besimin e Krishtit të kryqëzuar ishte aq sa nevoja e korintasve sa ajo e të dërguarve të ungjillit (krhs. 1, 176 – 2, 5). Thirrja për të qenë njerëz të guximshëm dhe për të qenë të fortë përfshin rezistimin ndaj presionit për të formuar

shërbimin sipas kategorive laike të oratorisë së lëmuar dhe të lëmuar (krhs. Shembulli i Palit, 4, 8-16). Thirrja për të bërë gjithçka në dashuri mund të jetë një qortim ndaj përçarjes dhe xhelozisë së tyre ndaj mësuesve të mëparshëm dhe motiveve për lëshimin e ftesës Apollos për t'u kthyer (krhs. 1,10; 3, 3; 4, 6).

16, 15-18 Shembulli i perëndishëm i familjes së Stefanas

Familja e madhe ishte një institucion shoqëror në kohën e Palit. Kishte një aftësi të madhe për të shërbyer më tej të krishterët.

15 Tashmë përmendur në 1,16, familja e Stefanas, të cilët ishin frutat më të hershëm të shërbimit të Palit, i përdornin qartë burimet e tyre për popullin e Perëndisë, d.m.th. shenjtorë, (krhs. 1, 2). Nëse, siç është sugjeruar, korintasit përballeshin me mungesa gruri (shiko diskutimin në kap. 7 dhe kuptimin e 7,26), atëherë këtu ishte një shtëpi që u shërbente çdo ditë për ata që nuk kishin asgjë (krhs. 11,22). Shërbimi i tyre do të kishte përfshirë mikpritjen për udhëtarët e krishterë.

16 Pali bën thirrje për nënshtrim ndaj tyre dhe të gjithë atyre që punojnë në punën e krishterë. Meantfarë nënkupton urdhri për të paraqitur është i pasigurt, përveç nëse këta do të ishin pleq që qeverisnin familjen e tyre dhe prandaj kishin një rekord të dëshmuar të përdorimit të burimeve të tyre për të tjerët.

17 Sigurisht që shërbimi për nevojat është kryesorja, sepse Pali e ka provuar atë në Efes në duart e Stefanasit, si dhe të Fortunatus-it dhe të Akajikut. Ardhja e tyre e gëzoi zemrën e Palit dhe ata mundën të mbushnin boshllëkun që

ndjeu Pali në jetën e tij, të ndara kur ishte nga kisha Korintiane.

18 Ai shpjegon se ata rifreskuan Shpirtin e tij dhe ata e kishin bërë këtë edhe për korintasve. Ministria e këtij kalibri duhet të pranohet, lit. “Prandaj njohu të tilla”. Shërbëtorët e Perëndisë nuk duhet të jenë më ndryshe nga Zoti, i cili dërgon kohë freskimi në zemrat dhe mendjet e popullit të tij. Kisha bashkëkohore ka nevojë për njerëz të tillë që do të shërbejnë për nevojat e të tjerëve me dhuratat që janë dhënë për këtë qëllim. Kongregacionit nuk i kërkohet të autorizojë një ministri të tillë, por të pranojë ekzistencën e saj.

16, 19-22 **Përshëndetje përfundimtare**

19 Pali përfundon me përshëndetjet nga kishat në provincën e Azisë, nga të cilat Efes është kryeqyteti – kjo nënkupton që ministria e tij është zgjeruar

përtej këtij qyteti. Ish anëtarët e kongregacionit në Korint (Vap 18, 2-3), Aquila dhe Priscilla dërgojnë përshëndetjet e tyre më të ngrohta, lit. ‘Shumë’. Ata vijnë me përshëndetjet e atyre që ishin duke u takuar në shtëpinë e tyre.

20 Të gjithë vëllezërit mund t’i referohen një grupi të veçantë, ndoshta bashkëpunëtorët e Palit të cilët ai i ka mbështetur financiarisht duke punuar (Vap 20,34). Ndërsa kisha në Azi ka dërguar përshëndetjet e tyre, ai u bën thirrje korintasve të përshëndesin njëri-tjetrin si anëtarë të një vëllazërie të shenjtë.

21 Deri në këtë pikë, një sekretar ka shkruar këtë letër – stenografia ishte shumë në përdorim në kohën e Palit, siç ishin sekretarët. Tani Pali merr stilolapsin dhe dërgon përshëndetjen e tij personale.

22 Sigurisht që përshëndetje të tilla nuk iu dërguan personit që nuk e do Zotin; nuk mund të ketë justifikim për të mos reaguuar në dashuri ndaj dashurisë së jashtëzakonshme të Krishtit. E kundërta me një përshëndetje ose bekim ishte një mallkim ose anatëmë. Ai thërret një mallkim diku tjetër, për ata që predikojnë një ungjill tjetër (Gal. 1, 8-9) dhe nuk mund të bëjë më pak për ata që nuk e duan Zotin, për të cilin dëshmon ungjilli. Klithma aramaike, Eja, O Zot, është një lutje për kthimin e Krishtit, (krhs. 15, 51-54).

23 Letra filloi me përshëndetjen e hirit (1, 3) dhe përfundon siç duhet me të, ashtu siç bëjnë të gjitha takimet midis Zotit Jezus dhe popullit të tij. Pali shton dashurinë e tij në Krishtin Jezus në kongregacion – përsëri një dëshmi e mrekullueshme për hirin e Perëndisë që përkundër qëndrimeve ndaj tij, dashuria e Palit, si ajo e Krishtit, nuk ka ndryshuar, sepse ai i sheh ata në Jezusin Mesia.

LETRA E DYTË (Përmbledhje)

Meqenëse kjo episod shqetëson mbi të gjitha Palin dhe marrëdhëniet e tij personale me Kishën e Korintit, sesa pyetje doktrimore, ne jemi të kënaqur t’ju japim një përmbledhje të përmbajtjes.

Pali shkruan 2 Korintasve 1 – 9

Pali iu përgjigj lajmit të mirë të marrë nga Titi duke shkruar 2 Kor. 1 – 9. Ai tha se sa i lumtur ishte që përgjigjja e tyre ndaj letrës “të ashpër” dhe vizitës së Titit justifikoi krenarinë e tij në to, veçanërisht pasi ai ishte mburrur prej tyre për Titin para për ta dërguar në Korint (7, 4, 14, 16). Ai gjithashtu shkoi në gjatësi të mëdha për të shpjeguar ndryshimet në planet e tij të udhëtimit (1,15 – 2,1) dhe pse, dhe në cilën gjendje shpirtërore, ai u shkruajti letrën “të rëndë” atyre (2, 3-4; 7, 8-12). Megjithëse Pali ishte i lumtur sepse korintasit kishin vepruar aq fuqishëm për të pastruar veten e tyre dhe për të ndëshkuar shkelësin, ai megjithatë tani i nxiti ata që ta falnin dhe ta rivendosnin “që të mos e linte Satanin të përfitonte nga ne” (2,11).

Përveçse shprehu lehtësimin dhe gëzimin e tij, Pavli diskutoi gjerësisht edhe dy tema të tjera. Së pari, ai shpjegoi shërbesën e tij apostolike si në Azi (Efes) dhe Maqedoni (1, 3-11; 2,12 – 7, 4). Së dyti, ai dha udhëzime dhe inkurajim të hollësishëm për mbledhjen e popullit të Perëndisë (kap. 8-9). Korintasit kishin filluar “vitin e kaluar” (8,10) kur i shkruan Palit, dhe ai iu përgjigj me udhëzime themelore për këtë temë (krhs. 1 Kor. 16, 1-4). Në fakt, Pali u ishte mburrur maqedonasve që korintasit ishin të gatshëm të kontribuonin

në koleksionin, dhe ai tani po bëhej i shqetësuar që mos të arrijnë të justifikojnë mburrjet e tij (9, 1-4).

Më shumë lajme të këqija nga Korinti

Pasi shkruajti 2 Kor. 1-9, Pali mori një lajm shqetësues për një kthesë të re të ngjarjeve në Korint. Burra që Pali i quajti “apostuj të rremë” (11,13) ngritën të gjitha llojet e akuzave kundër Palit dhe të dërguarve të tij. Me sa duket, kisha Corinthian ishte ndikuar thellësisht nga këta njerëz, pranoi ungjillin e tyre (11, 1-4) dhe u nënshtua kërkesave të tyre mbizotëruese (11, 16-20). E gjithë kjo shkaktoi një krizë të madhe në marrëdhëniet midis Palit dhe Korintasve.

Pali shkruan 2 Korintasve 10-13

Nuk është e sigurt që Pali mori informacione rreth krizës së re në Korint para ose pasi të dërgonte 2 Kor. 1 – 9. Në çdo rast, ishte në përgjigje të kësaj krize të re që Pali shkroi 2 Cor. 10 – 13. U shkrua për t’iu përgjigjur akuzave të apostujve të rremë dhe për të shpërndarë dyshimet që kishin ngjallur në mendjet e korintasve. Lexohet si përpjekja e fundit e dëshpëruar e apostullit për ta sjellë kishën në shqisat e tij, për të garantuar përsëri përkushtimin e tyre të pastër ndaj Krishtit dhe për të rigjetur besnikërinë e tyre edhe një herë ndaj babait të tyre shpirtëror, Palit. Ai paralajmëron kundër vizitës së tij të tretë të planifikuar kur demonstroi autoritetin e tij, nëse ka, megjithëse shpreson qartë se përgjigja e korintasve ndaj asaj që ai ka shkruar do ta bëjë këtë të panevojshëm (12,14; 13, 1-4. 10).

Vizita e tretë e Palit në Korint

Sipas Veprave 20. 2-3, Pali udhëtoi në Greqi pas qëndrimit në Maqedoni dhe kaloi tre muaj atje. Mund të supozojmë se në atë kohë ai bëri vizitën e tij të tretë të premtuar në Korint. Me sa duket, ose si rezultat i asaj që ai shkroi në kap. 10-13, ose për shkak të ardhjes së tij në Korint për herë të tretë, problemet në kishën Corinthian janë zgjidhur deri më tani. Kjo mund të nxirret nga letra e Palit drejtuar Romakëve që ishte shkruar nga Korinti gjatë këtyre tre muajve. Në këtë letër, ai shkroi. *Tani, po shkoj në Jeruzalem për të shërbyer shenjtoret. Për shkak se Maqedonia dhe Akaia ishin të gatshëm të grumbullonin fonde për të varfërit që janë ndër shenjtoret në Jeruzalem.* (15, 25-26). Nëse Akeasit (të cilët do të ishin për pjesën më të madhe korintasve) tani do të kishin kontribuar në koleksion, është e qartë se ngurrimi i tyre reflektohej në 11, 7-11 dhe 12, 13-18 ishte tejkaluar. Dhe nëse Pali kaloi tre muaj në Greqi, në një gjendje mendjeje që i lejoi të shkruante letrën e tij Romakëve, atëherë situata në Korint duhet të ishte përmirësuar ndjeshëm.

Do të ishte kënaqësi të jesh në gjendje të themi se pas gjithë këtyre gjërave, kisha Korintiane ka kaluar nga forca në forcë. Fatkeqësisht, nuk ishte kështu. Provat nga episodi i parë i Klementit (shkruar rreth vitit 95 pas Krishtit) tregojnë se mosmarrëveshja është bërë edhe një herë problem.

Kundërshtarët e Palit në Korint

Në rindërtimin e rrjedhës së ngjarjeve në marrëdhëniet e Palit me kishën korintiane të propozuar më lart, kundërshtimi ndaj Palit në Korint përbëhej nga dy faza. Në fazën e parë (pasqyruar në kapitujt 1 – 7), kundërshtimi erdhi kryesisht

nga një shkelës individual; ndërsa në fazën e dytë (pasqyruar në kapitujt 10-13), ajo buroi nga një grup njerëzish që Pali i quante apostuj të rremë.

Shkelësi i kapitujve 1-7

Tradicionalisht, një individ i dëmtuar, për të cilin Pali aludoi. 1-7 është identifikuar si personi incestues i përmendur në 1 Kor. 5. Sidoqoftë, kjo pikëpamje është braktisur nga shumica e komentuesve të shekullit të 20-të për dy arsye kryesore. Së pari, Pali, i cili në 1 Kor. 5 e thirra me forcë për shfarosjen e personit incestues, mezi mund të kthehej rrotull dhe të argumentonte për rikthimin e tij në 2 Kor. 2. Ky nuk është një kundërshtim shumë bindës sepse nënvlerëson efektet e ungjillit të faljes në jetën e vetë apostullit. Së dyti, vepra penale Pali i referohet 2 Kor. 2 nuk është sjellje imorale, por një sulm personal ndaj vetes dhe autoritetit të tij apostolik. Ky është një kundërshtim shumë më i madh. Sidoqoftë, shkelësi mund të ketë shtuar mëkatën e tij të mëparshëm të sjelljes imorale një vepër shtesë, domethënë një sulm personal ndaj Apostullit Pal dhe një refuzim të autoritetit të tij. Skenari atëherë mund të ishte si më poshtë.

Korintasit, kur morën letrën e parë, nuk ndërmorën menjëherë veprime disiplinore ndaj personit incestues, për të cilin thirri Pali. Kështu, kur Timothy erdhi në Korint, e gjeti njeriun të padrejtë dhe të penduar. Kur Pali dëgjoi këtë, ai ndryshoi planet e tij të udhëtimit dhe menjëherë shkoi në Korint, duke synuar të merrte përsipër këtë çështje. Pasi ishte atje, ai e gjeti veten objekt të një sulmi të hidhur personal të montuar nga shkelësi, i cili tani ishte fajtor jo

vetëm për mëkatin e incestit, por edhe për sulmin ndaj Palit dhe për të refuzuar autoritetin e tij apostolik. Kisha nuk e mbështeti Palin, kështu që u detyrua të tërhiqej në Efes. Nga atje, ai dërgoi letrën e tij “të ashpër”, duke kërkuar përsëri që Korintasit të disiplinojnë shkelësin. Më në fund bënë dhe kur Pali dëgjoi këtë nga Titi, ai shkroi 2 Kor. 1 – 7, duke shprehur gëzim dhe lehtësim dhe duke kërkuar rikthimin e shkelësit të supozuar tani të penduar.

Apostujt e rremë të kapitujve 10 – 13

Faza e dytë e opozitës përfshinte një sulm të hidhur personal ndaj Palit nga ata që ai i quajti apostuj të rremë. Natyra e sulmit pasqyrohet në përgjigjen e animuar të Palit ndaj kësaj në zgjidhje. 10 – 13. Kriza e përshkuar nga këta apostuj të rremë ishte larg nga zgjidhja kur 2 Kor. 10 – 13 është shkruar.

Kritikat e apostujve të rremë ndaj Palit

Ata e akuzuan atë se ishte “i guximshëm” në mungesë të tij dhe në një distancë të sigurt, por se ishte “i trembur” kur ishte i pranishëm (10, 1). Ai do të kishte jetuar “sipas standardeve botërore” (10,2). Ndërsa letrat e tij do të ishin “të rënda dhe të forta”, personalisht, ai do të kishte qenë “joimpresiv” dhe fjalimi i tij do të kishte qenë i pavlerë (10, 9-10). Ata kritikuan pretendimin e Palit për të qenë apostull, duke thënë se ai ishte inferior ndaj tyre sepse nuk ishte një folës i kualifikuar (11, 5-6). Ata sulmuan gjithashtu integritetin personal të Palit në çështjet financiare, duke nënkuptuar se refuzimi i tij për të pranuar mbështetje financiare nga korintasit (siç ata vetë padyshim e bënë) ishte

të dy prova që Pali nuk i pëlqente të konvertuarit e tij (11, 7-11) dhe një ekran tymi pas së cilës ai synonte të nxirrte një sasi edhe më të madhe për veten e tij përmes skemës së mbledhjes (12, 14-18).

Identiteti i apostujve të rremë.

Bazuar në këshillat e ndryshme të dhëna në kap. 10-13, rezulton se kundërshtarët e Palit ishin hebrenj të krishterë që ishin krenarë për prejardhjen e tyre hebreje dhe se ishin shërbëtorë të Krishtit. Nëse kërkesa për letra rekomandimi, së cilës Pali iu përgjigj në 3,1-3 ishte me origjinë nga këta njerëz, duket e arsyeshme të konkludohet se ata vetë bartnin rekomandime të tilla, me shumë mundësi nga Jeruzalemi. Në këtë rast, ata do të kishin një prirje të caktuar me partinë e Pjetrit që ishte formuar tashmë në Korint dhe që do të favorizonin formën hebreje të krishterimit të lidhur me Pjetrin.

Pali i akuzoi ata duke predikuar një Jezus tjetër dhe një ungjill tjetër (11,4), një akuzë e ngjashme me atë që ai filloi kundër burrave që shqetësuan kishat e Galatisë (krhs. Gal. 1,6-9). Ata ishin besimtarë hebrenj që kërkuan të imponojnë detyrimet e ligjit për hebrenjtë jo të konvertuar dhe t'i nënshtrorjnë ata rrethprerjes.

Sidoqoftë, nuk ka asgjë në letrën e dytë drejtuar korintasve që të tregojë se kundërshtarët e Palit në Korint po përpiqeshin t'i impononin këto gjëra. Ekzistojnë ndryshime të tjera të rëndësishme midis kundërshtarëve të Palit në Galatia dhe apostujve të rremë në Korint. Kjo e fundit vuri theks të madh në oratorinë (11. 5-6), jo në diçka që pritej

nga të krishterët në Jeruzalem (Vap 4,13), dhe ndoshta jo ata që i përfaqësonin. Për më tepër, apostujt e rremë të Korintit duket se kanë theksuar rëndësinë e përvojave dhe zbulimeve vizionare (12, 1), demonstrime fuqie për të vërtetuar se Krishti foli përmes tyre (13, 3) dhe të ashtuquajturat shenjat e një apostulli (12, 11-13). Për diturinë tonë, këta elementë gjithashtu nuk u shfaqën në afrimin e Judenjve. Për të gjitha këto arsye, apostujt e rremë ndoshta nuk duhet të identifikohen si gjykatës.

Në botën greke, theksi u vu në rëndësinë e oratorisë dhe një magjepsje për mrekullitë që përjetuan vegime dhe zbulesa (krhs. Kol, 2.18) dhe kryen vepra të fuqishme. (krhs. Vap 8,9-13). Apostujt e rremë të Korintit mund të jenë ndikuar nga bota Greke, ose madje janë përshtatur me qasjen e tyre ndaj korintasve që ishin ndikuar prej tij. Del qartë nga letra e parë drejtuar korintasve që besimtarët në Korint ishin të dy krenarë për këto gjëra dhe duhet të paralajmëroheshin nga Pali të mos u kushtonin shumë rëndësi atyre (1 Kor.1, 5; 4, 8-10; 10). 13, 1-2).). Atëherë del se kundërshtarët e Palit ishin ose besimtarë hebrenj, të cilët vetë ishin ndikuar nga bota Greke dhe kishin përfshirë disa ide greke në të kuptuarit e tyre të apostolatit, ose ata ishin besimtarë hebre në kishën e Jeruzalemit. të cilët kishin pranuar idetë e përhapura në mes të korintasve, në mënyrë që të ndikonin në to kundër Palit.

Dallimet teologjike midis Palit dhe kundërshtarëve të tij

Nëse bashkojmë copat e informacionit që Pali jep për mësimin e kundërshtarëve të tij, mund të dallohen dy fusha

kryesore të mosmarrëveshjes teologjike midis tyre dhe Palit. E para ka të bëjë me vetë ungjillin, dhe ne kemi parë që Pali e shikon mesazhin që predikuan si një ungjill tjetër, në të cilin u paraqit një Jezus i ndryshëm dhe me të cilin u mor një shpirt i ndryshëm.

Fusha e dytë e mosmarrëveshjeve kishte të bënte me kriteret për të vendosur se kush kishte të drejtën të quhej apostuj të Krishtit. Kriteret të tilla ishin të domosdoshme sepse titulli i apostullit u pohua nga individë të ndryshëm nga Dymbëdhjetë në kishën e hershme. Kundërshtarët e Palit kanë marrë atë që mund të quhet një pamje triumfaliste. Ata prisnin që një apostull të ishte personalisht mbresëlënës, të kishte një prani mbizotëruese dhe aftësi të mirë të folurit (10,10) dhe të ishte autoritar në marrëdhëniet e tij me ata të vendosur nën të (11. 20-21). Pretendimi i tij për të qenë apostull do të bazohej në vizione dhe zbulesa nga Zoti (12, 1) dhe do të përkrahej nga kryerja e shenjave dhe mrekullive (12, 11-13). Ai do të vepronte si zëdhënës i Krishtit dhe do të njihej si i tillë për shkak të shfaqjeve të fuqisë në shërbesën e tij (13, 3-4). Dhe nga ana më zyrtare, Apostulli i Krishtit do të kishte prejardhjen e duhur hebraike (11,22) dhe do të mbante letra rekomandimesh (3.1), me shumë mundësi nga udhëheqja hebreje e kishës së Jeruzalemit.

Për hir të kishës korintase, Pali u ndje i detyruar të tregonte se shërbesa e tij nuk kishte mungesë lavdërimesh (3, 2-3), njohuri (11. 6) ose autoritet (13,10). Ai gjithashtu theksoi se ai kishte njohur vizione dhe zbulesa nga Zoti (12, 1-5), se ai kishte bërë shenja dhe mrekulli (12, 11-13) dhe se ai mund të tregojë prova që Krishti foli përmes tij (13, 3-4). Sidoqoftë, është e qartë se Pali e hodhi poshtë këtë përjasje

për të vlerësuar pretendimet e apostolit dhe kriteret triumfaliste të përfshira. Për Palin, shenjat e një shërbese të vërtetë apostolike ishin fryti i saj (3. 2-3), mënyra e realizimit të saj (domethënë, në përputhje me butësinë dhe butësinë e Krishtit; 10. 1) dhe ndarjen e vuajtjeve të Krishtit (4, 8-12; 11, 23-28). Kush predikon ungjillin e Krishtit të kryqëzuar si Zot, do të ilustrojë në shërbimin e tij dobësinë në të cilën u kryqëzua Krishti, si dhe manifestimin e fuqisë së Zotit të ringjallur (4, 7-12; 12, 9-10; 13, 3- 4).

Pra, këtu kemi dy mënyra shumë të ndryshme për të vlerësuar ministrinë autentike. Njëri është triumfues dhe thekson vetëm shfaqjet e fuqisë dhe autoritetit pa hapësirë për dobësi dhe vuajtje. Tjetri, ndërsa konfirmon gjithashtu rëndësinë e fuqisë dhe autoritetit, këmbëngul që këto nuk i përkasin vetë apostullit, por varen plotësisht nga veprimtaria e Zotit që zgjedh le fuqinë e tij të qëndrojë te shërbëtorët e tij në dobësinë e tyre dhe të shfaqë fuqinë e tij përmes marrëzisë së predikimit të Ungjillit (12. 9-10; krhs. 1 Kor. 1.17 – 2.5).

Vargjet kryesore

1.21 Është vetë Zoti që na siguron, me ju, për jetën tonë në bashkim me Mesinë; është vetë Zoti që na ndau, ai që na vendosi shenjëën e pronësisë dhe që na dha Shpirtin e Shenjtë në zemrat tona, si garanci për gjithçka që ai ka në ruajtje për ne.

Nga kjo pasazh është e qartë se jeta jonë e krishterë bazohet në një siguri që është realizuar nga Shpirti i Shenjtë

në ne. Jeta jonë e krishterë bazohet në një siguri e cila është realizuar nga Fryma e Shenjtë që banon në ne.

4.14 Ne e dimë se Zoti, që e ringjalli Zotin Jezus, do të na ringjallë (në sajë të bashkimit tonë) me Jezusin dhe do të na marrë me vete në praninë e tij.

Është qartë një referencë për kthimin e Mesisë kur besimtarët dalin për ta takuar atë në trupat e ringjalljes. Ata qëndrojnë në parajsë deri sa të ketë kaluar dita e Zotit, pastaj zbresin me të për të mbretëruar me të në këtë tokë.

5,1-3 Ne e dimë, në të vërtetë, nëse banesa jonë tokësore, e cila është vetëm një tendë, shkatërrohet, ne kemi në parajsë një ndërtesë që është vepër e Zotit, një banesë e përjetshme e cila nuk nuk u bë nga dora e njerëzve. Kështu që ne rënkojmë në këtë çadër, të etur për të veshur shtëpinë tonë qiellore mbi tjetrën, nëse të paktën jemi gjetur të veshur dhe jo të zhveshur.

Vendbanimi qiellor në fjalë është trupi i ringjalljes i cili do të na japë mundësinë e të jetuarit në tokë, ndërsa mbretërojmë me Mesinë nga Jeruzalemi i Ri që do të zbresë nga Zoti. (Zbulesa 21.10).

5,14-15 Ne jemi të motivuar nga dashuria ndaj Mesisë, tani kur e kuptojmë se një njeri vdiq për të gjithë, që do të thotë se të gjithë janë (potencialisht) përfituesit e vdekjes së tij. Ai vdiq për të gjithë, kështu që ata që jetojnë nuk jetojnë më për veten e tyre, por vetëm për atë që vdiq dhe u ringjall për ta.

Megjithëse potenciali për sakrificë është i pakufizuar, efektiviteti i tij është i kufizuar për ata që besojnë. Prandaj mund të themi se Mesia vdiq për të gjithë, por veçanërisht për të zgjedhurit.

5.21 Mesia ishte pa mëkat, por për shkakun tonë, Perëndia bëri që ai të bëhej flijim për mëkatin, në mënyrë që me anë të tij të vihemi në rregull me Perëndinë.

Fjala për mëkatin (hebr. *hattat*) mund të thotë mëkat ose sakrificë për mëkatin.

Idea është që ne jemi të rregulluar me Zotin me një veprim të drejtë, domethënë të themi një akt në përputhje me ligjin, me të cilin kryhet dënimi për mëkatin, jo mbi mëkatarin por mbi Zëvendësuesi i tij, domethënë, mbi Mesinë hyjnore i cili për shkak të të qenit Zot, ofroi një flijim me vlera universale. Pra, kjo nuk është, siç pretendojnë disa njerëz, një trillim imagjinar. Por vetëm ata që besojnë në të dhe në mjaftueshmërinë e sakrificës së tij mund të përfitojnë prej tij. Drejtësia e Zotit nuk është pra performanca e të tjerëve (p.sh. jeta e përsosur e Mesisë), por veprimi i drejtësisë me të cilin Zoti na justifikon, ose na përfton para barut të drejtësisë së tij.

11.5 Unë nuk mendoj se jam më pak e botës inferiore ndaj të ashtuquajturve “kryeapostuj” tuaj!

Pali dhe i gjithë misioni drejtuar johebrenjve u dyshuan nga disa nga elementët më konservatorë të kishës së Jeruzalemit që dërguan emisarë për t’i pasur gjërat të qarta..